

A young girl with dark hair, wearing a white sweater and dark pants, is running away from the viewer through a dark, misty forest. The atmosphere is blue and ethereal, with sunlight filtering through the trees. The girl's sweater is slightly billowing as she runs.

DOLORES REDONDO

DĚDICTVÍ
—KOSTÍ—

panteon

BAZTÁN II

DOLORES REDONDO

DĚDICTVÍ
~~KOSTÍ~~

DOLORES REDONDO

DĚDICTVÍ
— KOSTÍ —

Přeložila Marie Jungmannová

panteon

Ze španělského originálu
Legado en los huesos,
Ediciones Destino, S. A., Barcelona 2013

Copyright © Dolores Redondo 2013
First published by Ediciones Destino, Spain
Published by arrangement with Pontas Literary & Film Agency
Copyright © 2014 by Panteon
Cover © 2014 by Emil Křížka
Cover photo © 2012 by Ennatu Domingo
Translation © 2014 by Marie Jungmannová

Panteon, Staroměstské náměstí 89, 293 01 Mladá Boleslav
www.knihypanteon.cz | www.facebook.com/knihypanteon

Přeložila: Marie Jungmannová
Návrh obálky: Emil Křížka
Sazba: DTP Panteon
Tisk a vazba: TBB, Banská Bystrica
Printed in Slovakia.

ISBN 978-80-87697-31-3

Eduardovi, každým slovem

Necítí-li ten chlap ani dost málo, co dělá? Kope hrob a zpívá.

HAMLET, WILLIAM SHAKESPEARE*

Hrob často bezděčně uzavře dvě srdce do stejné rakve.

ALPHONSE DE LAMARTINE

Vždyť bolest v nitru je silnější a nepoleví, ani když o ní člověk lidem poví.

SI HAY DIOS, ALEJANDRO SANZ

* Překlad J. V. Sládek

ITXUSURIA

Našel hrobeček podle linie, kterou na zemi nakreslila voda přetéající z převislého okraje střechy. Poklekl, zpod kabátu vytáhl zahradnickou lopatku a motyčku a škrabal udusanou tmavou hlínu, která se drolila do vlhkých pórovitých hrud a vydávala silné aroma dřeva a mechu.

Opatrně odstranil několikacentimetrovou vrstvu, až se objevily zčernalé cáry shnilé látky smísené se zemí.

Rukama vyhrabal tkaninu, v níž se ještě dala poznat dětská peřinka, která se otevřela, jak na ni sáhl, a odhalila voskované plátno, v němž bylo zabaleno tělíčko. Byly vidět sotva zbytky provázku, kterým bylo svázáno a který otiskl do plátna hlubokou výraznou stopu tam, kde ho stahoval. Odstranil zbytky motouzu, jenž se mu v prstech rozpadl, a přešel rukou po povrchu ranečku, jako by ho hladil. Hledal okraj plátna, který po několika pohybech nahmatal, i když ho neviděl. Vsunul prsty do jednoho konce ranečku a roztrhl malý rubáš, který se rozevřel, jako by ho rozřízl nožem.

Miminko leželo na bříšku, jako by spalo schoulené v kolébce. Kostí vypadaly zachovale, stejně jako samotné plátno, i když byly začernalé tmavou hlínou údolí Baztánu. Natáhl ruku, jež téměř zakryla celé tělíčko, přitlačil hrudník k zemi a bez odporu vytáhl z hlíny pravou ručičku, která při uvolnění zlomila drobnou klíční kost s jemným prasknutím jako po-

vzdechem hrobu vyjadřujícího lítost nad tou krádeží. Náhle ustrašeně ucukl, vstal, zastrčil kosti do šatů a věnoval hrobu poslední pohled, než do něj nohama zase nahrnul hlínu.

1

Vzduch v soudní síni se nedal dýchat. Z kabátů nasáklých deštěm se začala vypařovat vlhkost a mísila se s dechem stovek lidí, kteří zaplňovali chodby před jednotlivými síněmi. Amaia si rozepjala kabátek a pozdravila poručíka Paduu, jenž krátce pohovořil se ženou, která šla s ním, naléhavě ji postrčil do sálu a vydal se k Amaie vyhýbaje se čekajícím lidem.

„Dobrý den, paní inspektorko, rád vás vidím. Jak se cítíte? Nebyl jsem si jist, že tu dnes budete moct být,“ prohlásil a lehce mávl rukou k jejímu vzdušnému břichu.

Amaia si položila ruku na břicho svědčící o nejvyšším stupni těhotenství.

„Vidíte, zdá se, že to momentálně ještě vydrží. Viděl jste Johaninu matku?“

„Ano, je dost nervózní. Čeká uvnitř spolu s rodinou. Právě mi volali zezdola, že přijelo vězeňské auto s Jasónem Medinou,“ oznámil a vydal se k výtahu.

Amaia vešla do soudní síně a posadila se do jedné ze zadních lavic. I odtamtud uviděla matku Johany Márquezové oblečenou ve smutku a mnohem hubenější než na dívčině pohřbu. Žena se otočila, jako by si uvědomila její přítomnost, pohlédla na ni a letmým pokývnutím ji pozdravila. Amaia se pokusila usmát, ale nepodařilo se jí to. Všimla si výrazu ve tváři matky zmučené vědomím, že nedokázala ochránit svou dceru před zrůdou, kte-

rou sama přivedla domů. Soudní úředník začal hlasitě předčítat jména předvolaných. Amaie neuniklo napětí, které se objevilo ve tváři ženy, když zaslechla jméno svého manžela.

„Jasón Medina,“ opakoval úředník. „Jasón Medina.“

Do síně vběhl policista v uniformě, spěchal k úředníkovi a zašeptal mu něco do ucha. Hned potom se naklonil a prohodil pár slov se soudcem, který ho vyslechl, přikývl, přivolal prokurátora a obhájkyň, krátce s nimi promluvil a vstal.

„Zasedání se odrokuje, pokud bude třeba, budete předvoláni znovu.“ A bez dalšího slova vyšel ze sálu.

Johanina matka začala křičet a obrátila se k Amaie, jako by žádala odpověď.

„Neee!“ ječela. „Proč?“

Ženy, které ji doprovázely, se marně pokoušely ji obejmout, aby utišily její zoufalství.

Jeden z policistů přišel k Amaie.

„Paní inspektorko, poručík Padua vás prosí, abyste sešla dolů k celám.“

Když vyšla z výtahu, uviděla hlouček policistů tlačících se u dveří na toalety. Strážce, který šel s ní, jí pokynul, aby vstoupila. Jeden policista a jeden vězeňský úředník se opírali o zeď a tvářili se zrůzněně. Padua hleděl do kóje a u jeho nohou se pod konstrukcí oddělující klotzety rozlévala kaluž krve, která se ještě nezačala srážet. Když uviděl inspektorku vstupovat, poodstoupil.

„Řekl strážci, že musí na záchod. Vidíte, že má spoutané ruce, ale i tak si dokázal podříznout hrdlo. Všechno se seaběhlo velice rychle, policista se odsud nehnul, uslyšel ho kašlat, vešel dovnitř, ale už nemohl nic udělat.“

Amaia pokročila kupředu a spatřila neblahý výjev. Jasón Medina seděl na záchodě se zakloněnou hlavou. Na krku měl temný hluboký řez jako brázdu. Krev prosákla náprsenku ko-

šile, jako by to byl červený bryndáček, který sklouzl mezi nohy a obarvil všechno, čeho se dotkl. Z těla dosud vyzařovalo teplo a pach nedávné smrti kazil vzduch.

„Čím to udělal?“ zeptala se Amaia, protože neviděla žádný nástroj.

„Vysouvacím nožem. Vypadl mu z ruky, když ztratil sílu, a odrazil se až do vedlejší kabiny,“ odpověděl a otevřel létací dveře vedlejší kóje.

„Jak to sem mohl propašovat? Je kovový, rám ho musel zachytit.“

„Nedostal ho sem on, paní inspektorko. Podívejte,“ ukázal jí vysouvací ulamovací nůž, „když si dobře všimnete, na rukojeti je kousek lepicí pásky. Někdo si dal tu práci a nechal nůž tady, určitě za nádrží na vodu, jemu stačilo jen odlepit ho z úkrytu.“

Amaia si povzdechla.

„A to není všechno,“ pokračoval Padua znechuceně. „Tohle koukalo Medinovi z kapsy saka,“ řekl a rukou v rukavici jí podal bílou obálku.

„Dopis sebevraha,“ hádala Amaia.

„Ne úplně přesně,“ odpověděl Padua a podal jí pár rukavic a papír. „A je to určeno vám.“

„Mně?“ podivila se Amaia.

Natáhla si rukavice a vzala obálku.

„Můžu?“

„Jistě.“

Chlopeč obálky byla přichycena jemným lepidlem, které povolilo, aniž bylo potřeba trhat papír. Uvnitř byla bílá papírová kartička s jediným slovem napsaným uprostřed: Tartalo.

Amaia ucítila silné bodnutí v břicho, zadržela dech a nedala bolest najevo, obrátila papír, aby zjistila, zda není něco napsáno na rubu, a podala ho Paduovi.

„Co to znamená?“

„Čekal jsem, že mi to řeknete vy.“

„Já to tedy nevím, pane poručíku, pro mě to neznámá nic zvláštního,“ odpověděla trochu zaraženě Amaia.

„Tartalo je mytologická bytost, ne?“

„Pokud vím, tak ano, je to kyklop z řeckořímské mytologie, a taky baskické. Co tím míníte?“

„Vy jste pracovala na případu *basajauna*, což byla taky mytologická bytost, a teď vrah, který se přiznal k vraždě Johany Márquezové, který se náhodou pokusil napodobit zločin *basajauna*, aby unikl podezření, spáchá sebevraždu a nechá vám dopis, vzkaz, v němž napíše ‚Tartalo‘. Přece mi nebudete tvrdit, že to není přinejmenším zajímavé.“

„Ano, to přiznávám,“ vydechla Amaia. „Je to divné, ale svého času jsme už stanovili, že Jasón Medina nepochybně znásilnil a zavraždil svou nevlastní dceru a potom se dost neobratně pokusil napodobit zločin *basajauna*. Kromě toho se doznal a uvedl všemožné podrobnosti. Naznačujete, že možná nebyl pachatelem?“

„Vůbec nepochybuji, že to udělal on,“ prohlásil Padua s pohledem na mrtvolu a mrzutým výrazem. „Ale je tu ta záležitost s amputací a kostmi té dívky, které se objevily v Arri Zaharu, a teď tohle, očekával jsem, že byste mohla...“

„Nevím, co to znamená, ani proč to adresuje mně.“

Padua si povzdechl a dál na ni upřeně hleděl.

„Chápu, paní inspektorko.“

Amaia zamířila k zadnímu východu rozhodnuta vyhnout se setkání s Johaninou matkou. Nevěděla by, co jí říct. Snad že všechno skončilo, nebo že nakonec ten nešťastník proklouzl na onen svět jako krysa, kterou byl. Ukázala strážníkům svůj odznak a konečně se osvobodila od atmosféry uvnitř. Přestalo

pršet a nesmělé sluneční světlo prosvítající zpoza mraků mezi lijáky, tak typické v Pamploně, jí rozslzelo oči, a tak otevřela kabelku a hledala sluneční brýle. Předtím jí dalo práci sehnat taxík, aby ji dovezl k soudu včas. Stávalo se to vždycky, když přšelo, ale tentokrát čekalo na stanovišti několik vozů a Pamplonané šli raději pěšky. Na chvilku se zastavila před prvním. Ještě nechtěla jet domů. Vůbec ji nelákala vyhlídka na to, jak kolem ní bude Clarice pobíhat a bombardovat ji otázkami. Od té doby, co tchyně s tchánem před čtrnácti dny přijeli, pojem domova dostal vážné trhliny. Pohlédla k přívětivým skleněným oknům kaváren nacházejících se naproti soudní budově a na konci ulice San Roque, kde vykukovaly stromy z parku Media Luna. Vzdálenost k domovu odhadla na kilometr a půl chůze a vydala se na cestu. Když se unaví, taxík si může vzít vždycky.

Když vešla do parku a nechala za zády dopravní ruch, kouř z výfuků aut nahradila svěží vůně mokré trávy a Amaia pocítila okamžitou úlevu. Neznatelně zvolnila krok a zamířila na jednu z kamenných cestiček, které se rýsovaly v krásné zeleni. Zhluboka nabrala vzduch do plic a velmi pomalu vydechovala. To je tedy dopoledne, pomyslela si. Jasón Medina dokonale zapadal do profilu obžalovaného, který ve vězení spáchá sebevraždu. Násilník a vrah dcery své manželky byl držen v izolaci, kde čekal na soud, a vyhlídka na zařazení mezi běžné vězně po vynesení rozsudku ho zajisté děsila. Pamatovala si ho z výsledků před devíti měsíci, když vyšetřovala případ *basajauna*, jako plačtivou a vystrašenou krysou, která se rozplývala v slzách, když přiznávala zvěrstva, která spáchala.

I když šlo o dva různé případy, poručík Padua od četníků ji přizval k účasti kvůli Medinovu neobratnému pokusu založenému na tom, co si přečetl v novinách, napodobit *modus operandi* sériového vraha, kterého se snažila dopadnout ona.

Bylo to před devíti měsíci, právě když otěhotněla. Od té doby se změnila spousta věcí.

„Že je to tak, maličká?“ zašeptala a pohládila si břicho.

Silný stah ji přinutil se zastavit. Opírajíc se o deštník a v mírném předklonu přestála pocít strašného píchání v podbřišku, které vystřelovalo až na vnitřní stranu stehen a vyvolalo křeč, až zanaříkala, ani ne tak bolestí jako překvapením, jak je stah silný. Vlna bolesti přešla tak rychle, jak se objevila.

Takže takové to je. Tisíckrát se sama sebe ptala, jaké to bude rodit a jestli dokáže rozeznat první příznaky, nebo bude patřit k těm ženám, které přijedou do nemocnice s hlavičkou dítěte venku nebo které porodí v taxíku.

„Ale maličká,“ oslovila něžně dítě, „ještě ti zbývá týden, opravdu už chceš ven?“

Bolest ustoupila, jako by vůbec nepřišla. Cítila nesmírnou radost a nával nervozity z bezprostřednosti příchodu děťátka. Šťastně se usmála a rozhlédla se kolem, jako by se chtěla s někým podělit o své potěšení, ale park byl pustý, vlhký a svěží jako zelený smaragd, který v jasném světle prosvítajícím vrstvou mraků nad Pamplonou vypadal ještě zářivější a krásnější a připomínal jí objevitelský pocit, který vždy měla v Baztánu a který v Pamploně zapůsobil jako nečekaný dárek. Opět se vydala na cestu, ale cítila se jakoby přenesena do kouzelného lesa a před zlatavé oči pána těch držav. Před pouhými devíti měsíci tam vedla vyšetřování, na místě, kde se narodila, na místě, odkud vždy chtěla odejít, na místě, kam se vrátila, aby dopadla vraha, a kde počala svou dcerku.

Jistota, že jí v lůně roste děťátko, pro ni v životě představovala uklidňující balzám a pohodu, jakou si vždy představovala a která byla v tom okamžiku to jediné, co jí mohlo pomoci postavit se tváří v tvář děsivým činům, které musela prožít a které by jí před několika měsíci zničily. Vrátit se do Elizonda, hrabat

se ve své minulosti, a především Víctorova smrt, to vše převrátilo její svět a celou rodinu naruby. Teta Engrasi byla jediná, která zůstala nezměněná, dál vykládala karty, každé odpoledne hrávala poker s přítelkyněmi a usmívala se jako lidé, kteří už mají všechno za sebou. Flora se urychleně přestěhovala do Zaurautzu pod záminkou, že bude denně točit program o přípravě moučníků pro celostátní televizi, a – kdo by to byl řekl – dokonce postoupila Ros vládu nad rodinnou pekařskou firmou *Mantecadas Salazar*. A k Flořině překvapení a jako potvrzení toho, co si Amaia vždy myslela, se Ros projevila jako skvělá šéfkyně, i když zpočátku trochu utrápená. Amaia jí nabídla pomoc a v posledních měsících skoro každý víkend trávila v Elizнду, ačkoli si už před časem uvědomila, že Ros její podporu nepotřebuje. Avšak jezdila tam dále, večerela s tetou a sestrou, spala v tetině domě, cítila se tam doma. Od chvíle, kdy jí maličká začala růst v břiše, kdy se odvážila pojmenovat strach a svěřit se s ním Jamesovi, a jistě taky díky obsahu DVD, které uchovávala vedle zbraně v sejfu v ložnici, to věděla; věděla, že má jistotu, pocit domova, kořenů, rodné hroudy, kterou celá léta pokládala za navždy ztracenou.

Když se dostala na hlavní ulici, začalo znovu pršet. Rozevřela deštník a šla dál vyhýbajíc se nakupujícím lidem a několika nechráněným shrbeným chodcům, kteří chvatně spěchali pod převisy střech a markýzami obchodů. Zastavila se před pestrým výkladem obchodu pro děti, zahleděla se na růžové šatičky vyšité drobnými kvítky a pomyslela si, že Clarice má možná pravdu a že by měla maličké něco takového koupit. Povzdechla si a náhle dostala špatnou náladu, když si vzpomněla na pokoj, který Clarice pro holčičku zařídila. Tchyně s tchánem přijeli, aby tu byli v době porodu, a ačkoli strávili v Pamploně jenom deset dní, tchyni už se podařilo zaskočit Amaiu nejhoršími dořetnostmi, jaké se daly čekat. Od prvního dne dávala najevo

svůj podiv nad tím, že pro miminko nemají zařízený dětský pokoj, přestože je v domě několik prázdných místností.

Amaia získala starodávnou kolébku z ušlechtilého dřeva, která stála léta v obývacím pokoji tety Engrasi a skladovalo se v ní dřevo do krbu. James obrousil vrstvu starého laku až na dřevo, znovu ji nalakoval a Engrasiny přítelkyně Amaie ušily roztomilé peřinky a ozdobné volánky, které zvýraznily hodnotu a tradici kolébky. Jejich ložnice byla velká, bylo v ní prostoru nazbyt a představa, že by měla mít miminko v jiné místnosti, ji vůbec nepřesvědčila, byť tomu odborníci připisovali řadu výhod. Ne, nelíbilo se jí to, alespoň zatím ne. V prvních měsících, až bude kojít, usnadní blízkost noční krmení a přispěje k jejímu klidu, protože bude mít jistotu, že miminko uslyší, když bude plakat, nebo kdyby mu něco bylo...

Clarice spustila povyk: „Ta maličká musí mít vlastní pokoj, kde bude mít pohromadě všechny své věci. Věř mi, oba si tak lépe odpočnete. Když ji budeš mít vedle sebe, celou noc budeš poslouchat každé její nadechnutí, každý pohyb. Ona musí mít svůj prostor a vy taky svůj. Kromě toho si nemyslím, že by bylo pro miminko zdravé spát v ložnici se dvěma dospělými. Děti si moc zvyknou a nedají se pak odstěhovat do svého pokoje.“

Amaia si také přečetla kupu knih věhlasných pediatriů, rozhodnutých vyškolit novou generaci dětí vychovaných v utrpení, které se nesmí moc chovat v náručí, které musí od narození spát samy a které se nesmějí utěšovat v záchvatech frustrace, protože se musí naučit být nezávislé a zvládat své neúspěchy a strach. Z takových hloupostí se jí zvedal žaludek. Domnívala se, že kdyby některý z těch velevážených doktorů musel jako ona „zvládat“ svůj strach od útlého dětství, možná by se díval na svět trochu jinak. Zdálo se jí bezvadné, když bude její holčička chtít spát s nimi třeba do tří let. Chtěla ji utěšovat, naslouchat jí, přikládat nebo ubírat důležitost jejím dětským

obavám, které – jak Amaia dobře věděla – mohou být obrovské i u malého děcka. Ale Clarice očividně měla své vlastní představy, jak se má co dělat, a byla připravena podělit se o ně se světem.

Když Amaia před třemi dny přišla domů, našla tam jako překvapení dárek od tchyně. Nádherný pokoj se skříněmi, přebalovacím stolkem, prádelníkem, koberci a lampičkami. Všude přelázaná změť obláčků a růžových beránků, mašliček a kraječek. James ji čekal u dveří, tvářil se chápavě, a když ji líbal, zašeptal jí omluvně: „Myslí to dobře,“ což Amaiu dostatečně vyburcovalo, a pak jí zamrzl úsměv nad nechutnou růžovou smrstí, zatímco uvažovala nad tím, že si ve vlastním domě začíná připadat jako u cizích. Clarice však vypadala velmi potěšeně, poletovala mezi nábytkem jako moderátorka teleshoppingu, zatímco tchán, netečný jako vždy v přítomnosti své energické choti, dál četl noviny v obývacím pokoji a nevzrušoval se. Amaie dalo práci představit si, že Thomas je ve Spojených státech ředitelem finančního impéria. K manželce se choval se směsí poslušnosti a apatie, která jí připadala překvapující. Uvědomovala si, jak trapně se cítí James, a jen proto se snažila zachovat klid, když jí tchyně ukazovala nádherný pokojíček, který jí koupila.

„Podívej na tu krásnou skříň, tam se ti vejde všechno obléčení pro maličkou a přebalovací pult má uvnitř celou šatnu. Nemůžeš popřít, že koberce jsou moc hezké a tady,“ prohlásila s úsměvem a uspokojením, „to nejdůležitější, postýlka jako pro princeznu.“

Amaia uznala, že obrovská růžová postýlka se hodí pro princeznu a je tak velká, že v ní holčička bude moct spát až do čtyř let.

„Je krásná,“ přinutila se říct.

„Je nádherná, a tak můžeš tu bednu na dřevo zase vrátit tetě.“

Amaia vyšla z pokoje bez odpovědi, zavřela se do ložnice a čekala na Jamese.

„Promiň, miláčku, ona to nemyslí zle, je prostě taková, bude to jen pár dní. Víím, že máš hodně trpělivosti, Amaio, a slibuju, že jakmile odjedou, všechno, co se ti nelíbí, vyhodíme.“

Přijala to kvůli Jamesovi, a protože neměla chuť se s Clarice hádat. James má pravdu, je hodně trpělivá, to nezapadá do její povahy. Bylo by to poprvé, kdy dovolila, aby ji někdo manipuloval, ale v této poslední fázi těhotenství se v ní něco změnilo. Už několik dní se necítila dobře, veškerá energie, z níž se těšila v prvních měsících, zmizela a nahradila ji u ní neobvyklá nechutí. Přítomnost dominantní tchyně ještě více ukázala, jak se jí nedostává sil. Znovu se zahleděla na oblečky ve výkladu a rozhodla se, že má dost toho, co nakoupila Clarice. Z jejích výstřelků novopečené babičky se jí dělalo mdlo, i když v tom bylo ještě něco, a sice to, že by tajně dala cokoli za to, aby cítila takové opilé růžové štěstí, které se zmocnilo její tchyně.

Od chvíle, kdy otěhotněla, koupila pro malou sotva pár háčkováných botiček, triček a dupaček a nějaká pyžamka v neutrálních barvách. Myslela si, že je to tím, že růžová není její oblíbená barva. Když viděla ve výloze ty šatičky, kabátky, slavnostní oblečky ke křtu a všechno plné mašliček a kytičkových aplikací, myslela si, že jsou hezké, vhodné na oblékání malé princezny, ale když je držela v ruce, cítila přímo odpor vůči takovým kýčovitým hloupostem a nakonec nikdy nic nekoupila a ještě si připadala zmatená a našťvaná. Docela by se jí hodila troška nadšení, jímž oplývala Clarice, která vykřikovala obdivem nad soupravami šatiček a s nimi ladících botiček. Věděla, že nemůže být šťastnější, že to stvoření miluje odedávna, od té doby, kdy byla sama temnou nešťastnou holčičkou a snila o tom, že bude jednou matkou, opravdovou matkou, a toto přání nabralo podobu, když poznala Jamese, a trýznilo ji pochybností a strachem,

když hrozilo, že mateřství nepřijde, až začali uvažovat o léčbě neplodnosti. A tehdy, před devíti měsíci, když vyšetřovala nejdůležitější případ svého života, přišla do jiného stavu.

Byla šťastná, nebo alespoň věřila, že má být, a to ji ještě více mátl. Ještě nedávno si připadala naplněná, spokojená a sebejistá, jak se necítila celá léta, a přesto se k ní v posledních týdnech plíživě vrátily nové obavy, které byly ve skutečnosti staré jako svět, pronikly jí do snů, když spala, a šeptaly jí slova, která znala a nechtěla jim rozumět.

Břícho jí ztvrdlo novým stahem, méně bolestivým, ale delším. Pohlédla na hodinky. Uběhlo dvacet minut od poslední kontrakce v parku.

Zamířila k restauraci, kde se podle dohody měli sejít na oběd, protože Clarice neschvalovala, aby James denně vařil, a mezi nadhazováním, že by měli mít doma nějakou výpomoc, a rizikem, že by jednoho dne po návratu mohla zjistit, že mají anglického sluhu, raději přistoupili na to, že budou každý den obědovat a večerjet mimo dům.

James vybral moderní restauraci v ulici souběžné s ulicí Mercaderes, kde bydleli. Když Amaia vešla, Clarice se zamlklým Thomasem usrkávali každý své martini. James vyskočil, jakmile ji uviděl.

„Ahoj, Amaio, jak se máš, miláčku?“ zeptal se, políbil ji na rty a odsunul jí židli, aby se mohla posadit.

„Dobře,“ odpověděla zvažujíc možnost zmínit se mu o tom, že jí začaly stahy. Pohlédla na Clarice a rozhodla se, že nic neřekne.

„A naše maličká?“ usmál se James a položil jí ruku na břicho.

„Naše maličká,“ opičila se Clarice. „Připadá vám normální, že týden před narozením dcery jste jí ještě nevybrali jméno?“

Amaia vrhla pohled na Jamese, rozevřela jídelní lístek a předstírala, že čte.

„Ale mamí, už jsme zase u toho, líbí se nám několik jmen, ale ještě jsme si žádné nevybrali, a tak počkáme, až se malá narodí. Až uvidíme její tvářičku, rozhodneme, jak se bude jmenovat.“

„Opravdu?“ projevila Clarice zájem. „A o jakých jménech uvažujete? Třeba Clarice?“ Amaia si odfrkla. „Ne, ne, řekněte mi, jaká jména jste vymysleli,“ naléhala Clarice.

Amaia zvedla pohled od jídelního lístku a přitom jí na několik vteřin sevřela břicho další kontrakce. Pohlédla na hodinky a usmála se.

„Je pravda, že jsem se už rozhodla,“ zalhala, „ale chci, aby to bylo překvapení. Můžu jenom prozradit, že to nebude Clarice, nelíbí se mi, když se jména v rodině opakují, myslím, že každý má mít svou vlastní totožnost.“

Clarice jí věnovala pokřivený úsměv.

Jméno miminka bylo další řízenou střelou, kterou na ni Clarice vypálila při každé příležitosti. Jak se bude holčička jmenovat? Tchyně pořád tak naléhala, že James dokonce navrhl, aby už nějaké jméno vybrali, jen aby o tom matka přestala mluvit. Amaia se na něj tehdy rozzlobila. To jí tak ještě chybělo, aby musela vybrat jméno jen proto, aby uspokojila tchyni.

„Ne, abychom ji uspokojili, Amaio, musíme vybrat jméno, protože miminku budeme muset nějak říkat, a vypadá to, že ty o tom nechceš ani uvažovat.“

A stejně jako v případě prádélka na miminko, věděla, že mají pravdu. Něco si o tom přečetla a dělalo jí to starosti, a tak se nakonec zeptala tety Engrasi.

„Víš přece, že já jsem děti neměla, a tak nemůžu mluvit z vlastní zkušenosti, ale na odborné úrovni vím, že je to u prvorodiček, a zvláště u novopečených tatínek, dost obvyklé. Když někdo dítě už má, ví, na co se má připravit, už v tom není překvapení, ale u prvního těhotenství se stává, že břicho sice roste,

ale některé matky nejsou schopné spojit změny svého těla se skutečným miminkem. V dnešní době, když existuje ultrazvuk a možnost poslechnout si srdce plodu a určit pohlaví dítěte, je vnímání očekávaného děťátka reálnější, ale v minulosti, kdy nebylo možné až do okamžiku porodu miminko spatřit, si hodně lidí uvědomilo, že mají dítě, až když ho vzali do náruče a uviděli jeho obličej. Nejistota, která tě zneklidňuje, je úplně normální,“ vysvětlovala teta a položila jí ruku na břicho. „Věř mi, člověk není připraven na to, co znamená být otcem nebo matkou, i když to někteří dost dobře předstírají.“

Objednala si rybu, které se sotva dotkla, a zjistila, že když je v klidu, doba mezi stahy se prodlužuje a stahy ztrácejí na síle.

Při kávě se Clarice opět vrhla do útoku: „Už jste se dívali na mateřské školky?“

„Ne, mami,“ odpověděl James, položil šálek na stůl a unaveně na ni pohlédl. „Na nic jsme se nedívali, protože malou nebudeme dávat do školky.“

„Tak si tedy najdete nějakou chůvu, aby se o ni starala, až se Amaia vrátí do práce.“

„Až se Amaia vrátí do práce, tak se o dceru postarám já.“

Clarice vyvalila oči a pohlédla na manžela v úsilí získat spouště, jehož však v usmívajícím se Thomasovi nenašla. Popíjel svůj červený čaj a kroutil hlavou.

„Clarice,“ ozval se. Takové opakování manželčina jména šeptané vyčítavým tónem bylo to nejpodobnější protestu, co kdy Thomas vypustil z úst.

Nevšímalá si toho.

„To snad nemyslíte vážně! Jak se ty budeš starat o miminko? Nevíš o nich ani slovo.“

„Naučím se to,“ odpověděl pobaveně.

„Naučíš? Pro Boha živého! Budeš potřebovat pomoc.“

„Máme už pomocníci, která přijde vždycky na pár hodin.“

„Nemluvím o pomocnici na čtyři hodiny týdně, mluvím o chůvě, pečovatelce, která se bude o miminko starat.“

„To budu dělat já, budeme se střídat, tak jsme se dohodli.“

Vypadalo to, že se James dobře baví, a podle Thomasova výrazu odhadovala, že on taky. Clarice si odfrkla, nasadila křečovitý úsměv a důrazně odsekávala slova, což značilo, že vynakládá nejvyšší úsilí, aby se chovala rozumně a trpělivě.

„Já sice chápu všechny ty názory moderních rodičů, že se mají děti dlouho kojít, i když už mají zuby, že s nimi mají spát v posteli, že chtějí dělat všechno sami a bez pomoci, ale chlapče, ty přece taky musíš pracovat, tohle je důležité období pro tvoji kariéru, a to dítě tě první rok nenechá ani vydechnout.“

„Právě jsem dokončil soubor osmačtyřiceti exponátů na výstavu do Guggenheimova muzea na příští rok a v zásobě mám dostatek prací, abych si mohl vzít nějaký čas volno a věnovat se dceři. Kromě toho Amaia nemá vždycky práce nad hlavu, mívá období, kdy je práce víc, ale obvykle chodí domů brzy.“

Amaia si všimla, jak se jí břicho pod halenkou napíná. Tentokrát byl stah bolestivější. Pomalu se nadechla a pokusila se nedat na sobě nic zdát. Pohlédla na hodinky. Patnáct minut.

„Jsi bledá, Amaio. Je ti dobře?“

„Jsem unavená, myslím, že půjdu domů a na chvíli si lehnu.“

„Dobře, chystáme se s otcem jít nakupovat,“ prohlásila Clarice, „nebo budete muset tu maličkou přikrýt listím. Sejdeme se tu na večeri?“

„Ne,“ ozvala se rychle Amaia, „dneska si vezmu doma něco menšího a zkusím odpočívat. Myslela jsem, že bych šla nakupovat zítra, viděla jsem obchod, kde mají nádherné šatičky.“

Vnadidlo zabralo, naděje, že půjde se snachou nakupovat, Clarice okamžitě uklidnila. Potěšeně se usmála.

„Ale samozřejmě, drahoušku, však uvidíš, jak si to užijeme, už několik dní tu obhlížím skvělé věcičky. Jen si odpočiň, zlatíčko,“ popřála jí a zamířila k východu.

Thomas se naklonil k Amaie, aby ji před odchodem políbil na tvář. „Dobře zahrané,“ zašeptal a mrkl na ni.

Dům v ulici Mercaderes, kde bydleli, navenek nedal uhadnout nádherné vysoké stropy, široká okna, kazetové vykládání, úžasně římsy zdobící většinu pokojů a přízemí, kde měl James zařízený atelier a které v minulosti sloužilo jako velká dílna na výrobu deštníků.

Když se Amaia osprchovala, lehla si na pohovku s knížkou v jedné ruce a s hodinkami v druhé.

„Dneska vypadáš unavenější než obvykle. Už při obědě jsem si všiml, že ti něco dělá starost, skoro jsi nevěnovala pozornost matčiným výkladům.“

Amaia se usmála.

„Stalo se něco u soudu? Řekla jsi, že proces se nekonal, ale neřekla jsi proč.“

„Jasón Medina dnes dopoledne spáchal sebevraždu na toaletě v budově soudu, zítra to vyjde v novinách.“

„Nepovídej!“ James pokrčil rameny. „Nemůžu říct, že bych ho litoval.“

„Ne, není to žádná velká ztráta, ale dokážu si představit, že pro rodinu té dívky musí být trochu zklamání, že nakonec nebude odsouzen, i když je jisté, že tím pádem nebudou muset znovu prožívat peklo a poslouchat hnusné podrobnosti. Toho budou ušetřeni.“

James zamýšleně přikývl.

Amaiu napadlo, aby mu řekla o vzkazu, který jí Medina nechal, ale rozhodla se, že by to Jamese jenom znepokojilo, a nechtěla takovou maličkovitostí zkazit výjimečnou chvíli.

„V každém případě je pravda, že jsem dnes víc unavená a že myslím na něco jiného.“

„Ano?“ zeptal se s očekáváním.

„Od půl jedné mi začaly stahy po pětadvaceti minutách. Zpočátku trvaly jen pár vteřin, teď zesílily a mám je každých dvanáct minut.“

„Jak to, žes mi to neřekla dřív, Amaio? To jsi vydržela celý oběd? Bolí tě to hodně?“

„Ne,“ odpověděla s úsměvem. „Moc to nebolí, je to spíš jako velký tlak a nechtěla jsem, aby tvoje matka začala vyvádět. Potřebuju teď trochu klidu. Odpočinu si a budu dávat pozor, jak často se to objevuje. Až budu připravená, pojedeme do porodnice.“

Nebe v Pamploně pokrývaly mraky, které sotva daly zahlédnout vzdálené rozechvělé světlo zimních hvězd.

James spal na břiše a zabíral větší část postele, než mu po právu náležela. Ležel tak klidně a uvolněně, jak měl ve zvyku, což mu Amaia vždy záviděla. Nejdřív se vzpěchoval a nechtěl si jít lehnout, ale Amaia ho přesvědčila, že bude lépe, když bude odpočatý, až ho bude opravdu potřebovat probuzeného.

„Opravdu budeš v pořádku?“ strachoval se.

„Samozřejmě, Jamesi, jenom musím kontrolovat, jak časté jsou stahy. Až přijde pravý čas, řeknu ti to.“ Usnul, jakmile se dotkl postele, a teď byl v pokoji slyšet jen jeho pravidelný dech a jemné šustění stránek, které obracela v knize.

Přestala číst, když zaznamenala další kontrakci. Zalapala po vzduchu a sevřela opěrky pro ruce u houpacího křesla, v němž strávila poslední hodinu, a počkala, až vlna přejde.

Mrzutě odložila knihu, aniž si založila stránku, a v duchu si přiznala, že ačkoli četla pořád dál, nevěnovala žádnou pozornost obsahu. Stahy za poslední půlhodinu hodně zesílily a byly

velmi bolestivé, jen s obtížemi se udržela, aby nenaříkala. Přesto se rozhodla ještě chvíli počkat. Vyklonila se z okna a pohlédla na ulici, kde se v páteční noci pohybovalo dost lidí navzdory zimě, přehánkám a tomu, že už byla skoro jedna hodina.

Uslyšela hluk od vchodu, došla ke dveřím ložnice a naslouchala.

Tchyně s tchánem se vraceli z večere a z procházky. Otočila se a pohlédla na lampičku na nočním stolku, s níž si svítila na čtení a která vydávala slabé světlo, a zvažovala možnost, že ji zhasne, ale nechala to být. Tchyně se sice pletla skoro do všeho, ale ani v záchvatu šílenství by nešla klepat na dveře jejich ložnice.

Dál sledovala narůstající četnost stahů a přitom poslouchala zvuky domu. Tchyně s tchánem zašli do své ložnice a všechno utichalo a ustupovalo tichu plnému vrzání a skřípání, které zabydlovalo rozlehlý dům a které Amaia znala jako vlastní dech. Už se neměla čeho obávat. Thomas spal jako pařez a Clarice si brala každou noc prášky na spaní, takže do rozbřesku nebude vědět o ničem.

Další kontrakce byla strašná, a přestože se soustředila na vdechování a vydechování, jak ji to naučili v kurzu předporodní přípravy, měla pocit, jako by ji svíral ocelový korzet tlačící na ledviny, který nelidsky tiskl plíce, až dostala strach. Byla vyděšená, a nebylo to kvůli porodu. Připouštěla, že se v tomto ohledu trochu bojí, a taky věděla, že je to normální. Věděla, že ji děsí něco hlubšího a důležitějšího, protože to nebylo poprvé, kdy takový strach zažívala. Během let ho v sobě nosila jako nežádoucího neviditelného návštěvníka, který se objevoval jen ve chvílích její slabosti.

Strach byl starý upír, který se tyčil nad její postelí, když spala, skrýval se ve stínech a plnil její sny strašidelnými postavami. Náhle jí přišlo na mysl, jak ho nazývala babička Juanita,

říkala mu *gaueko*, „ten z noci“. Byla to postava, která ustoupila do tmy, když Amaia dokázala prolomit vlastní obranu a tou trhlinou proniklo světlo povzbuzené pochopením a porozuměním, které odhalilo s veškerou krutostí strašné činy, jež navždy poznamenaly její život a jež pomocí železného sebeovládání udržovala pohřbené v duši. První krok byl pochopit to, poznat pravdu a postavit se k ní čelem, ale dokonce i v takovém okamžiku euforie, když se zdálo, že všechno zlé pominulo, věděla, že nevyhrála válku, jenom bitvu. Slavnou, protože byla první, která jí vynesla triumf nad strachem, ale jenom bitvu. Od toho dne usilovně pracovala na tom, aby udržela tu průrvu ve zdi otevřenou, a příval světla, který se tudy linul, upevnil její vztah s Jamesem a představu, kterou si sama o sobě léta vytvářela, a jako vrchol přišlo těhotenství, stvoření, které jí rostlo v útrobách a přineslo jí klid, jaký si nikdy předtím nedovedla představit. Po celé těhotenství se cítila velmi dobře, neměla nevolnosti, žádné potíže. Posilující noční spánek byl pokaždé klidný a pokojný, bez zlých snů a úleků, a přes den se cítila tak plná energie, že se tomu sama podívovala. Idylické těhotenství až do noci před týdnem, kdy se zlo vrátilo.

Jako každý den pracovala na komisařství, vyšetřovala případ zmizelé ženy, kde byl hlavním podezřelým její partner. Celé měsíce se na případ nahlíželo jako na záměrný útěk, ale naléhání ženiných dcer, které si byly jisty, že matka nezmizela svévolně, přivedlo Amaiu k zájmu o její případ a k novému vyšetřování. Žena byla středního věku, kromě dvou dcer měla tři vnoučata, působila jako katechetka své farnosti a denně navštěvovala starou matku v domově důchodců. Příliš mnoho závazků na to, aby se jen tak vypařila. Faktem bylo, že v jejím bytě chyběly kufry, prádlo, doklady a peníze a že se v předchozí fázi vyšetřování všechno potvrdilo. Když Amaia vyšetřování převzala, trvala na tom, že navštíví ženino bydlíště. Byt Lucie Aguirreové vypadal

tak úpravně a uklizeně jako fotografie usměvavé majitelky, která vévodila předsíni. V malém obývacím pokoji na konferenčním stolku plném obrázků vnučat ležely háčkované dečky.

Prošla koupelnu a kuchyň, které byly bez poskvrnky. V hlavní ložnici stála ustlaná postel a šatní skříň, téměř prázdná, stejně jako zásuvky prádelníku. V pokoji pro hosty spatřila dvě stejné postýlky.

„Jonane, co ti tu přijde divné?“

„Postele mají odlišnou pokrývku,“ poznamenal nižší inspektor Etxaide.

„To jsme si uvědomili už při první návštěvě. Uvnitř ve skříni je příkrývka, která je stejná,“ vysvětlil policista, který je doprovázel, a díval se do svých poznámek.

Amaia skříň otevřela a zjistila, že tam skutečně je úpravně složená modrá pokrývka v průhledném obalu, ladící s pokrývkou na jedné posteli.

„A nezdálo se vám divné, že tak pečlivá žena, která tolik dbá na vzhled svého bytu, se nesnaží dát na postele stejnou pokrývku, když ji má po ruce?“

„Proč měnila pokrývky na posteli, když chtěla odejít?“ Policista pokrčil rameny.

„Protože jsme otroci své povahy. Věděl jste, že některé Němky z Východního Berlína umyly doma podlahu, než utekly do Západního Německa? Opouštěly svou zem, ale nechtěly, aby o nich někdo řekl, že jsou špatné hospodyně.“

Amaia uchopila obal a vytáhla objemný balík ze skříně, položila ho na jednu z postelí a rozepnula zip. Po místnosti se rozlil pronikavý pach chemikálie. Rukou v rukavici zatáhla za jeden konec a rozložila pokrývku, na níž byla uprostřed viditelná zažloutlá skvrna tam, kde čisticí prostředek látku odbarvil.

„Tak vidíte, kolego, rozpor,“ konstatovala a otočila se k policistovi, který udiveně pokyvoval hlavou.

„Náš vrah viděl dost filmů na to, aby věděl, že se krev musí vyčistit nějakým silným prostředkem, ale jako hospodyňka by byl nemožný a nepočítal s tím, že se látka odbarví. Ať přijdou lidi z technického odboru a hledají krev, ta skvrna je obrovská.“

Po pečlivém hledání specialistů z technického oddělení byly nalezeny zbytky, které navzdory čištění odhalily přítomnost tak velkého množství krve, že to bylo neslučitelné se životem. Lidské tělo obsahuje pět litrů krve, po ztrátě pěti set mililitrů může člověk ztratit vědomí a množství, které dokládaly stopy, ukazovalo na více než dva litry. Tentýž den zatkli podezřelého, typ nafoukaného frajera s dlouhými zacuchanými prošedivělými vlasy a v košili rozepnuté do půli prsou. Amaia se skoro rozesmála, když z přilehlé kanceláře uviděla, jak vypadá.

„To je teda chlap,“ zamumlal nižší inspektor Etxaide. „Kdo ho vyslechne?“

„Inspektor Fernández, oni ten případ vedli od začátku...“

„Myslel jsem, že to uděláme my, teď je to vražda, a kdyby nebylo vás, ještě by čekali, až jim ta ženská pošle pohlednici z Cancúnu.“

„Budeme zdvořilí, Jonane, kromě toho nejsem na výslech zrovna ve formě,“ řekla a ukázala si na břicho.

Inspektor Fernández vešel do vedlejší kanceláře a Jonan zapnul nahrávání.

„Dobrý den, pane Quiralte, jsem inspektor Fer...“

„Moment,“ přerušil ho Quiralte, zvedl ruce v poutech a doprovodil to gesto pohozením hřívy hodným celebrity z obrázkového časopisu. „Copak mě nebude vyslyšet ta policajtská hvězda?“

„O čem to mluvíte?“

„Však víte, ta inspektorka z FBI.“

„Jak to víte?“ zeptal se policista vyvedený z míry. Amaia mrzutě mlaskla jazykem.

Quiralte se pyšně usmál.

„Vím to, protože jsem chytřejší než ty.“

Fernández znervózněl, neměl moc zkušeností s vyslýcháním vrahů, určitě si připadal sledován stejně jako podezřelý, kterému se na chvíli podařilo ho vykolejit.

„Vzpamatuj se,“ zašeptala Amaia.

Jako by ji Fernández mohl slyšet, opět pevně uchopil otěže výslechu.

„A proč chceš, aby tě vyslechla ona?“

„Protože mi řekli, že je moc dobrá. A co ti budu vykládat, jestli mě má vyslýchat hezká inspektorka, nebo ty, nejsem na pochybách,“ prohlásil a rozvalil se na židli.

„Budeš se ale muset spokojit se mnou. Inspektorka, o které mluvíš, není ve službě.“

Quiralte se obrátil k falešnému zrcadlu, jako by ho mohl proniknout pohledem, a usmál se.

„To je teda směla, to si na ni budu muset počkat.“

„Nehodláš se přiznat?“

„Jasně že jo, člověče.“ Bylo vidět, že se baví. „Netvař se tak. Jestli tu ta inspektorská hvězda není, přiveď soudce a já mu řeknu, že jsem tu hloupou ženskou zabil.“

Opravdu se okamžitě přiznal, jenomže pak měl tu drzost, že soudci řekl, že kde není mrtvola, není zločin, a že momentálně nemá v úmyslu říct, kde se nachází. Soudce Markina byl jeden z nejmladších, které Amaia znala. S tváří manekýna a v odřených džínách mohl některé pachatele zmást, a tak si příliš dovolovali, jako v tomto případě. Ale soudce nasadil jeden ze svých okouzlujících úsměvů, které uváděly do vytržení soudní úřednice, a nařídil vzít podezřelého do vazby.

„Že nemáme mrtvolu, pane Quiralte? No tak počkáme, až se objeví. Obávám se, že jste viděl příliš mnoho amerických filmů. Pouhé přiznání, že víte, kde je, a nechcete to sdělit, mi

stačí na to, abych vás držel ve vězení, jak dlouho budu chtít, ale vy jste se navíc přiznal, že jste ji zabil. Nějaký čas ve vazbě vám možná osvěží paměť. Sejdeme se tu zase, až mi budete mít co říct. Do té doby na shledanou...“

Amaia se vrátila domů pěšky a jako cvičení v sebeovládání se pokoušela dostat z hlavy podrobnosti vyšetřování a dostatečně změnit svou náladu na to, aby se navečeřela s Jamesem a oslavila, že to byl její poslední den v práci. Do pravděpodobného data porodu scházely dva týdny a Amaia si připadala schopná pracovat do posledního dne, ale následující den měli přijet Jamesovi rodiče a on ji přesvědčil, aby si vzala dovolenou a zůstala s rodinou. Po večeři pocítila únavu po práci a padla vyčerpaně do postele. Usnula, aniž si to uvědomila. Povíдалa si s Jamesem a najednou se už na nic nepamatovala.

Uslyšela ji dřív, než ji uviděla, chvěla se zimou a zuby jí hlasitě drkotaly, jako když kost naráží na kost tak silně, až to Amaiu přimělo otevřít oči. Lucía Aguirreová ve stejném červenobílém pleteném svetru, který měla na sobě na fotografii spočívající na skřínce u vchodu do jejího bytu, na prsou zlatý křížek a krátké světlé vlasy, určitě obarvené, aby zakryla šediny. Nic v jejím vzhledu nepřipomínalo usměvavou a důvěřivou ženu, která se usmívala do fotoaparátu. Neplakala, nesténala ani nebědovala, ale v jejích modrých očích se zračila hluboká a znepokojující bolest, která v její tváři vyvolávala grimasu hlubokého zmatku, jako by nic nechápala, jako by nemohla přijmout to, co se jí přihodilo. Stála tiše, dezorientovaná a apatická a chvěla se v nelítostném větru, jenž vál jakoby ze všech stran a dodával jí rytmickou vyváženost, která ještě více zdůraznila pocit bezmoci. Objímala se kolem pasu levou paží a poskytovala si tak jakési útočiště, které jako útěcha nepostačovalo, a občas se rozhlížela kolem, jako by hledala a sondovala... Až se setkala s Amaiinými očima. Otevřela ústa překvapením jako malá hol-

čička o narozeninách a začala mluvit. Amaia viděla, jak se jí rty promodralé zimou pohybují, ale nevycházel z nich žádný zvuk. Nadzvedla se, posadila a veškerou svou pozornost soustředila na to, aby pochopila, co jí žena říká, ale byla moc daleko a vítr sílil, ohlušoval ji a odnášel slabé zvuky, které se linuly z ženiných rtů, opakujících znovu a znovu stejná slova, jimž Amaia nerozuměla. Vzbudila se zmatená a znechucená úzkostí, jež se na ni z té ženy přenesla, a s rostoucím pocitem zklamání. Ten sen, to přízračné zjevení, narušovalo téměř kouzelný stav bránící strachu, v němž žila od chvíle, kdy počala svou dceru, období klidu, v němž všechny noční můry, všichni *gauekové*, všechny přízraky byly vypovězeny do jiného světa.

Před časem v New Orleansu, jednou večer u dobře vychlazeného piva v baru v ulici Sant Louis, se jí agent FBI s úsměvem zeptal: „A povězte mi, inspektorko Salazarová, zjevují se vám u postele zavražděné oběti?“

Amaia překvapeně vykulila oči.

„Jen se nedělejte, Salazarová, dokážu rozeznat policistu, který vidí přízraky, od policisty, který je nevidí.“

Amaia na něj mlčky zírala a pokoušela se poznat, zda žertuje, ale on mluvil dál a na rtech mu seděl úsměv, jemuž se nedařilo šířit se dál.

„... A vím to, protože mě oběti navštěvují už léta.“

Amaia se usmála, ale agent Aloisius Dupree se jí díval do očí a ona věděla, že mluví vážně.

„Myslíte...“

„Myslím, inspektorko, když se vzbudíte uprostřed noci a vidíte v nohách postele obětí případu, který se pokoušíte vyřešit.“ Dupree už se neusmíval.

Dívala se na něj trochu znepokojeně.

„Mě neoblafnete, inspektorko, chcete mi říct, že se pletu, že nevidáte přízraky?... To byste mě zklamala.“

Byla vyvedená z míry, ale ne tolik, aby riskovala, že se zesměšní.

„Agente Dupree, přízraky neexistují,“ řekla a pozvedla džbánek v němém přípitku.

„Samozřejmě, inspektorko, ale jestli se nepletu, a já se nepletu, nejednou jste se probudila uprostřed noci, když jste si uvědomila, že u vaší postele stojí jedna z těch ubohých obětí a mluví s vámi. Že se nepletu?“

Amaia se napila piva rozhodnuta nic neříkat, ale přimět ho, aby mluvil dál.

„Nemusíte se stydět, inspektorko... Chcete radši slyšet, že se vám o těch obětech ‚zdálo‘?“

Amaia si povzdechla.

„Obávám se, že to je stejně zneklidňující, stejně nesprávné a chorobné.“

„A v tom spočívá ten problém, inspektorko, když se to hodnotí jako něco chorobného.“

„Tohle vysvětlujte cvokaři z FBI nebo jeho kolegovi u navarrské policie,“ odpověděla.

„Ale Salazarová, ani vy ani já nejsme tak hloupí, abychom se vystavovali zkoumání cvokaře, když oba víme, že je to něco, co se vymyká jeho chápání. Většina lidí by si myslela, že policista, který má zlé sny týkající se případu, je přinejmenším ve stresu, a když ho to trápí, že se citově moc angažuje.“

Odmlčel se, dopil džbánek a zvedl ruku, aby objednal další dva. Amaia chtěla protestovat, ale vlhké horko New Orleansu, měkký zvuk klavíru, jehož někdo v hloubi baru hýčkal, a staré hodiny ukazující deset, které vévodily na baru, ji přiměly ustoupit. Dupree počkal, až před ně číšník postaví dva plné korbely.

„Poprvé je to děs, zapůsobí to, až člověk věří, že začíná bláznit. Ale není to tak, Salazarová, je to přesně naopak. Dobrý detektiv z oddělení vražd nemá jednoduchý mozek a jeho men-

tální pochody taky nemůžou být jednoduché. Celé hodiny se pokouší pochopit uvažování vraha: jak myslí, co si přeje, jak se cítí. Potom jde do márnice a čeká u jeho díla, doufá, že mu mrtvola poví proč, protože ví, že ve chvíli, kdy bude vědět, jaká je jeho motivace, bude mít příležitost ho dostat. Ale ve většině případů mrtvola nestačí, protože mrtvola je jen rozbitý obal a možná se kriminalistická vyšetřování příliš dlouho zaměřovala víc na úsilí rozluštit mysl zločince než na samotnou oběť. Celá léta se vražda nepokládala za nic víc než výsledný produkt neblahého činu, ale věda zvaná viktimologie otvírá cestu a ukazuje, že výběr oběti není nikdy nahodilý, i když se tváří, že náhodný je. To právě udává tón. Když se nám zdá o obětech, nabízí nám to přístup k představám, které si naše mysl podvědomě promítá, ale nejsou proto méně důležité, protože je to jen jiná forma mentálního procesu. Zjevování obětí, které chodily k mé posteli, mě nějakou dobu mučilo, probouzel jsem se zpocený, vyděšený a znepokojený, úzkost ve mně přetrvávala celé hodiny a já jsem uvažoval, do jaké míry je narušeno moje duševní zdraví. Tehdy jsem byl mladý policista a měl mě na starosti starší kolega. Při jedné příležitosti, když jsme byli na nějaké nudné několikahodinové hlídce, jsem se najednou probudil z jednoho takového zlého snu. „Neviděl jsi náhodou ducha?“ zeptal se kolega. Ztuhl jsem. „Možná ano,“ odpověděl jsem mu. „Takže vidíš přízraky? Tak příště uděláš dobře, když nebudeš křičet, když se nebudeš tolik bránit a věnuješ větší pozornost tomu, co ti budou říkat.“ Byla to dobrá rada. Lety jsem se naučil, že když se mi zdá o nějaké oběti, část mého mozku promítá informaci, která v něm je, ale kterou jsem nedokázal vidět.“

Amaia pomalu pokyvovala hlavou.

„Jsou to tedy přízraky, nebo projekce mozku vyšetřovatele?“

„Samozřejmě to druhé. Ačkoli...“

„Ano?“

Agent Dupree neodpověděl, zvedl korbel a napil se.

Probudila Jamese a snažila se ho nepoplašit. Hned se posadil na posteli a protíral si oči.

„Už jedeme do porodnice?“

Amaia přikývla a na bledém obličejí se neúspěšně pokoušela vyloudit úsměv.

James si natáhl džíny a svetr, které měl připravené v nohou poste.

„Zavolej tetě a řekni jí to, slíbila jsem, že jí dáme vědět.“

„Už přišli rodiče?“

„Ano, ale těm neříkej nic, Jamesi, jsou dvě hodiny v noci. Porod se určitě protáhne, kromě toho je dost pravděpodobné, že jim nedovolí jít dovnitř, a museli by strávit spoustu hodin v čekárně.“

„Tvoji tetě to řekneme a mým rodičům ne?“

„Jamesi, víš přece, že teta nepřijede, už celá léta neopouští rodné údolí, jenom jsem jí slíbila, že se ozvu, až ta chvíle přijde.“

Doktorce Villové bylo asi padesát let a předčasně prošedivělé vlasy jí v krátkém účesu volně padaly do obličejí, který zcela zakryly, když se předklonila. Poznala Amaiu a přišla k hlavě lůžka, kde Amaia ležela.

„Tak, Amaio, máme dobré zprávy, a ne tak dobré.“

Amaia čekala, co řekne dál, a natáhla ruku k Jamesovi, kterou on pevně stiskl svýma rukama.

„Dobré zprávy jsou, že jste začala родit, holčička je v pořádku, pupeční šňůra zůstala vzadu a srdce jí bije silně i během kontrakcí. Méně dobré je, že navzdory několika hodinám, kdy už máte bolesti, porod ještě moc nepokročil. Trošku jste se

otevřela, ale dítě nemá správnou polohu v porodních cestách. Opravdu mi ale dělá starosti, že vypadáte velice unaveně, nespala jste dobře?“

„Ne, v posledních dnech moc ne.“

Nebylo moc dobré nespát. Od té doby, co se jí vrátily zlé sny, zdířmla si vždycky jen na chvílku, pár minut, kdy upadla téměř do bezvědomí, z něhož se probouzela se špatnou náladou a strašlivě unavená.

„Necháme si vás tady, Amaio, ale nechci, abyste si šla lehnout, je třeba, abyste chodila. To pomůže, aby se hlavička miminka dostala do správné polohy. Když se dostaví stah, zkuste si dřepnout, tak to lépe vydržíte a napomůžete otvírání porodních cest.“

Amaia si povzdechla smířená s osudem.

„Já vím, že jste unavená, ale moc nechybí a teď musíte miminku pomáhat.“

Amaia přikývla.

Přinutila se následující dvě hodiny pochodovat sem a tam po nemocniční chodbě, k ránu pusté. James vedle ní vypadal naprosto bez sebe, zničen bezmocí, že ji vidí trpět a nemůže nic dělat.

V prvních minutách se pořád ptal, zda je jí dobře, jestli pro ni může něco udělat nebo jestli nechce něco přinést, cokoli. Sotva mu odpovídala, soustředila se na to, aby nějak ovládala tělo, které jí připadalo, že ani není její, které dříve bývalo tak silné a zdravé a vždycky jí přinášelo tajné uspokojení a pocit sebevědomí. Teď z něj zbyl jen uzlíček bolavého masa, až se musela skoro usmát nad tím, jak byla vždycky přesvědčena, že dobře snáší bolest.

Zničený James raději mlčel a ona to také uvítala. Musela vyvinout velké úsilí, aby ho neposlala do prdele pokaždé, když se zeptal, zda ji to hodně bolí. Bolest ji živočišným způsobem dráždila a únava a nedostatek spánku začínaly ubírat souvislost

jejímu myšlení, jež se soustředilo už jen na jedno přání, které jí převládlo v hlavě: Jen aby to už skončilo!

Doktorka Villová s uspokojením odložila rukavice.

„Dobrá práce, Amaio, chybí ještě kousíček, ale miminko je v dobré poloze a teď je už jen otázka kontrakcí a času, kdy se porodní cesty dostatečně otevrou.“

„Jak dlouho to bude trvat?“

„Protože jste prvorodička, mohou to být minuty i hodiny, ale teď si můžete lehnout a bude to pro vás pohodlnější. Budeme vás monitorovat a připravovat na porod.“

Jakmile ulehla, usnula. Spánek se na ni snesl jako těžký příkrov a zavřel jí oči, které už nemohla udržet otevřené.

„Amaio, Amaio, vzbud' se.“

Otevřela oči a uviděla svou sestru Rosauru s rozčuchanými vlasy, v růžové noční košili, když jí bylo deset let.

„Už je skoro světlo, Amaio, musíš jít do své postele, jestli tě tady najde maminka, dostaneme obě vyhubováno.“

Neobratně odhrnula pokrývku, a když se malými pětiletými chodidly dotkla studené podlahy pokoje, podařilo se jí otevřít oči a rozeznat v šeru svou vlastní bílou postel, postel, kde nechtěla spát, protože kdyby tam ležela, ona by v noci přišla a dívala by se na ni černýma studenýma očima, s výrazem hlubokého opovržení na rtech. Naprosto jasně si ji uvědomovala, aniž otevřela oči, vnímala nenávist obsaženou v rytmu jejího dechu, když se na ni dívala, a tak předstírala, že spí, a věděla, že ona ví, že to předstírá. Pak, když už nemohla, když jí končetiny začaly dřevěnět napětím, když hrozilo, že její dětský měchýř neudrží svůj obsah a povolí, všimla si, jak se matka pomalu naklání nad její stažený obličej s pevně sevřenýma očima a v hlavě jí pořád zněla věta jako opakovaná litanie, aby ani v nejtemnějším strachu neupadla v pokušení porušit ten příkaz.

Neotvírejočineotvírejočineotvírejočineotvírejočineotvírejoči.

Neotevřela je, a přesto vnímala pomalý pohyb, přiblížení a chladný úsměv, který se objevil matce na tváři, když zašeptala: „Jen spi, ty malá liško. *Ama* tě dneska nesní.“

Když spala u sester, nepřišla k ní. Amaia si toho byla vědoma. Z toho důvodu se každý večer, když rodiče už leželi, mohla přetrhnout, jak prosila a slíbovala sloužit sestřám, aby jí dovolily spát u nich. Flora na to přistoupila málokdy, ale Rosaura se obměkčila, když ji viděla plakat, a plakat bylo snadné, když měl člověk takový strach.

Prošla šerým pokojem a viděla jen nejasně obrysy postele, která vypadala, že se vzdaluje, zatímco podlaha pod jejíma nohama měkla a vůně vosku na podlahu se měnila v cosi silnějšího a přírodnějšího jako vlhká lesní půda. Bloumala mezi stromy chráněna jako mezi staletými sloupy a přitom naslouchala blízkému melodickému zurčení řeky Baztánu, která svobodně ubíhala údolím. Došla na kamenitý břeh a zašeptala: „Řeka.“ A její hlas se změnil v ozvěnu, která se odrazila od tisíciletých stěn mateční horniny, jež ohraničovaly proud vody. „Řeka,“ opakovala.

Vtom uviděla tělo. Asi patnáctiletá mrtvá dívka ležela na oblázcích u břehu. Otevřené oči hledící do nekonečna, vlasy rozložené po stranách v dokonalých vlnách, ruce strnulé v parodickém vstřícném gestu s dlaněmi obrácenými nahoru ukazující prázdnotu.

„Ne!“ vykřikla Amaia.

A když se rozhlédla kolem, uviděla, že tu neleží jedno tělo, ale tucty těl rozmístěných na obou březích jako hrůzné květy pekelného jara.

„Ne,“ pronesla znovu hlasem, který teď zněl prosebně.

Ruce mrtvol se zvedly a všechny zároveň ukázaly prstem na její břicho.

Zášklub ji napůl přivedl k vědomí po dobu, kdy trvala kontrakce... A pak se vrátila k řece.

Mrtvoly zase znehybněly, ale silný vítr, který se zdánlivě rodil přímo v řece, jim rozčesával vlasy poletující jako ocas draka vypuštěného k nebi a čeřil křišťálový povrch vody, která se točila v bílých zpěněných vírech. Navzdory burácení větru uslyšela nářek holčičky, kterou byla ona sama, smísený s jiným nářkem, jakoby vycházejícím z mrtvol. Přiblížila se o trochu víc a viděla, že dívky skutečně roní těžké slzy, které na jejich tvářích kreslí stříbrné cestičky lesknoucí se v záři měsíce.

Bolest těch duší drásala její dětskou hrud'

„Nemůžu nic dělat,“ zasténala bezmocí.

Vítr náhle ustal a v korytě řeky zavládlo neuvěřitelné ticho. Nahradily ho rytmické nárazy vody.

Plesk, plesk, plesk...

Jako pomalé rytmické tleskání pocházející z řeky. Plesk, plesk, plesk.

Jako když probíhala kalužemi, které zůstaly po dešti. K prvotnímu šplouchavému zvuku se přidal další.

Plesk, plesk, plesk, plesk, plesk...

A další. Plesk, plesk, plesk... a ještě. Až to znělo jako silné krupobití, nebo jako by voda v řece vřela.

„Nemůžu nic dělat,“ opakovala šílená strachy.

„Vyčisti řeku,“ zakřičel nějaký hlas.

„Řeku.“

„Řeku.“

„Řeku,“ ozvaly se sborem další.

Zoufale hledala, odkud vycházejí hlasy, které zněly z vody. Zatažené nebe Baztánu se protrhlo a průzorem znovu proniklo stříbrné světlo měsíce, které osvětlilo ženy sedící na vyčnívajících kamenech, jež svýma kachníma nožkami bušily do vody, rvaly si dlouhé vlasy a opakovaly litanii, která divoce zněla z jejich úst se silnými rudými rty a zuby ostrými jako jehly.

„Vyčisti řeku.“

„Vyčisti řeku.“

„Řeku, řeku, řeku.“

„Amaio, Amaio, probudte se.“ Naléhavý hlas porodní asistentky ji znovu přenesl do reality. „Tak, Amaio, už je to připravené. Teď je to na vás.“

Ale ona neposlouchala, protože mezi slovy porodní asistentky je dál slyšela bédovat.

„Nemůžu,“ vykřikla.

Bylo to zbytečné, protože neposlouchaly, jenom žadonily.

„Vyčisti řeku, vyčisti údolí, smyj urážku...“ A jejich hlasy se změnilly v křik slévající se s tím, který se jí linul z hrdla, když pocítila ostrý záškrub dalšího stahu.

„Amaio, potřebuju vás tady,“ ozvala se porodní asistentka. „Při příštím stahu je potřeba tlačit, a na tom, jak dobře to budete dělat, závisí, jestli bude porod trvat dva stahy nebo deset. To rozhodnete vy, dva, nebo deset.“

Přikývla, nadzvedla se, aby se mohla chytnout opěrek, James se postavil za ni a podepřel ji, mlčky, ale pevně.

„Výborně, Amaio,“ pochválila ji asistentka. „Jste připravena?“

Přikývla.

„Tak teď to přijde,“ oznámila asistentka sledující monitor. „Zatlač, zlatíčko.“

Amaia do toho dala celé srdce, zadržela dech, usilovně tlačila a cítila, že se v ní něco trhá.

„Už to přešlo. Skvěle, Amaio, udělalas to dobře, ale musíš dýchat, pro sebe a pro miminko. Příště musíš dýchat, věř mi, bude to mít větší účinek.“

Poslušně přikývla a James jí otřel pot, který jí vyrazil na tváři.

„Tak dobře, už je to tady. Do toho, Amaio, už to dokončíme, pomoz miminku, už ho vytlač.“

„Dva nebo deset, dva nebo deset,“ opakoval hlas v její hlavě.

„Deset teda ne,“ zašeptala.

Soustředila se na dýchání a tlačila, tlačila a tlačila, až ucítila, jak se v ní uvolňuje duše a jejího těla se zmocňuje strhující pocit opouštění.

„Možná vykrvácím,“ pomyslela si. A taky si pomyslela, že jestli to tak bude, je jí to jedno, protože vykrváctet je příjemné a klidné. Nikdy tak nekrvácela, ale agent Dupree, kterého střelili do prsou tak, že málem umřel, jí řekl, že postřelení ho strašně bolelo, ale krvácení bylo klidné a příjemné, jako by se člověk rozpouštěl a rozléval. A čím víc krvácela, tím méně jí na tom záleželo.

A tehdy uslyšela nářek. Byl hlasitý, silný a velmi odhodlaný.

„Ach, Bože můj, to je ale hezký chlapeček!“ vykřikla sestra.

„A je blondatý po tobě,“ dodala porodní asistentka.

Otočila se a vyhledala očima Jamese. Zjistila, že je zmatený jako ona.

„Chlapeček?“ zeptala se.

Z jednoho kouta sálu k ní dolehl hlas ošetřovatelky.

„Ano, jistě, chlapeček, tři kila dvacet, a moc hezký.“

„Ale řekli nám, že je to holčička,“ podívala se Amaia.

„Tak se ten, kdo vám to řekl, spletl. Někdy se to stává, ale obvykle to bývá naopak, holčičky vypadají jako chlapečkové, protože je tam vidět pupeční šňůra.“

„Jste si jistá?“ zeptal se James, který stále přidržoval Amaiu zezadu.

Amaia ucítila teplou tíhu tělíčka zabaleného v ručníku, které se silně zmítalo a které jí sestra právě položila na břicho.

„Chlapeček beze všech pochyb,“ prohlásila, odtáhla ručník a ukázala celé tělíčko miminka.

Amaia překvapeně hleděla.

Tváříčka jejího synka se stahovala v přehnaných grimasách

a otáčela se, jako by něco hledala. Zvedl růžovou pěstičku k pusince a začal s velkou silou sát. Otevřel přitom doširoka oči a díval se na ni.

„Ach Bože, je to chlapeček, Jamesi,“ podařilo se jí říct.

Její manžel natáhl ruku a dotkl se prsty jemné tvářičky dítěte.

„Je nádherný, Amaio...“ a hlas se mu zlomil, naklonil se a políbil ji. Slzy mu tekly po tvářích a jeho rty chutnaly slané.

„Gratuluju, láska moje.“

„Já ti taky gratuluju, *aita* – tatínku,“ řekla a dívala se na dítě, které vypadalo, že ho velice zajímá světlo na stropě, a doširoka rozevíralo oči.

„Vážně jste nevěděli, že to bude chlapec?“ divila se porodní asistentka. „Já myslela, že jste to věděli, protože jste při porodu pořád opakovala jeho jméno, Ibai, Ibai. Bude se tak jmenovat?“

„Ibai...,“ řekla, „zašeptala Amaia.“

Pohlédla na Jamese, který se usmíval, a pak se podívala na syna.

„Ano, ano,“ potvrdila, „Ibai, tak se jmenuje.“ A potom se rozesmála na celé kolo.

James se na ni pobaveně díval a usmíval se jejímu štěstí.

„Čemu se směješ?“

Přemožena vlastním smíchem, nemohla přestat.

„Jak... jak se bude tvářit tvoje matka, až si uvědomí, že to bude muset všechno vrátit.“

O tři měsíce později

Amaia poznala noty písně, která k ní jako šeptem pronikala z obývacího pokoje. Právě sklídila talíře po večeři, a zatímco si utírala ruce do utěrky, došla ke dveřím, aby lépe slyšela ukolébavku, kterou teta sladkým, konejšivým hlasem prozpěvovala miminku. Zнала ji. Ačkoli ji neslyšela celá léta, poznala popěvek, který jí její babička, *amatxi* Juanita, prozpěvovala, když byla malá. Vzpomínka jí přinesla na mysl milovanou a postrádanou postavu Juanity oblečené do černých šatů, s vlasy sčesanými do drdolu a připevněnými stříbrnými hřebínky, které sotva udržely bílé kudrny; babičky, která ji v útlém dětství jako jediná žena objala.

*Txikitxo politori
zu nere laztana,
katiatu ninduzun,
libria nintzana.*

*Libriak libre diva,
zu ta ni katigu,
librerik oba dana,
biok dakigu.**

* Rozmilé dětátko / láska moje sladká, / ty jsi mě spoutalo, / už nejsem svobodná. / Svobodní jsou volní, / my dva jsme spoutaní, / lepší je být volný, / to víme bez ptaní.

Engrasi seděla v křesle poblíž zapáleného krbu, v náručí chovala malého Ibaie a neustále sledovala jeho tvářičku, když zpívala smutné verše staré ukolébavky. A usmívala se, ačkoli Amaia si dobře pamatovala, že babička naopak při jejím zpěvu plakala. Ptala se v duchu proč, možná už věděla o bolesti, která se skrývá v duši její vnučky a zároveň představuje strach, jenž o malou cítila sama.

*Nire laztana laztango
kalian negarrez dago,
aren negarra gozoago da
askoren barrea baiño.**

* Znejmilejší láska, / na ulici vzlyká, / v jejím sladkém pláči / smích mnohých zaniká.

Když písnička skončila, babička si osušila slzy kapesníčkem bez poskvrnky, na němž byly vyšité její iniciály a iniciály jejího muže, dědečka, jehož Amaia nepoznala a jenž se na ni zachmuřeně díval z vybledlého portrétu, který vévodil jídelně.

„Proč pláčeš, *amatxi*? Je ti smutno z té písničky?“

„Toho si nevsímej, srdíčko moje, *amatxi* je hloupá.“

Ale vzdychala, objala ji ještě silněji a držela ji ještě nějakou chvíli v náručí. Ani Amaie se nechtělo od babičky odejít.

Poslouchala poslední noty ukolébavky a vychutnávala si příjemný pocit, když jí na mysli tanula slova vždycky okamžik před tím, než je uslyšela od tety. Engrasi dozpívala a Amaia zhluboka vdechovala klidnou atmosféru domu. Ve vzduchu

byla ještě cítit příjemná vůně jídla mísící se s vůní dřeva a Engrasina navoskovaného nábytku. James usnul na pohovce, a i když tam nebyla zima, šla k němu a trochu ho přikryla červenou dekou. Otevřel na okamžik oči, poslal jí pusy a spal dál. Amaia si přitáhla křeslo k tetinu a dívala se na ni. Už nezpívala, ale uchváceně si prohlížela tvářičku spícího dítěte. Pohlédla na neteř a s úsměvem jí dítě podala. Amaia ho velmi pomalu políbila na hlavičku a uložila do kočárku.

„James spí?“ zeptala se teta.

„Ano, dneska v noci jsme si moc neodpočinuli. Ibai má někdy po jídle koliku, zvláště v noci, a James celou noc chodil po domě s dítětem v náručí.“

Engrasi se otočila, aby na Jamese viděla, a poznamenala: „Je to dobrý otec...“

„Ten nejlepší.“

„A ty? Nejsi unavená?“

„Ne, však víš, že já nepotřebuju tolik spát, stačí mi pár hodin.“

Zdálo se, že o tom Engrasi přemýšlí, a její obličej se na okamžik zachmuřil, ale znovu se začala usmívat a ukázala ke kočárku.

„Je nádherný, Amaio, je to to nejhezčí miminko, jaké jsem kdy viděla, a nejen proto, že je naše. Ibai má v sobě něco zvláštního.“

„A hodně zvláštního,“ prohlásila Amaia, „Dítě, které mělo být holčička, a na poslední chvíli změnilo podobu.“

Engrasi na ni velmi vážně pohlédla.

„Přesně to si myslím, že se stalo.“

Amaia se zatvářila nechápavě.

„Když jsi otěhotněla, na začátku jsem si vyložila karty, jenom abych se ujistila, že je všechno v pořádku, a tehdy to byla beze vší pochyby holčička. Po několika měsících jsem se

ještě jednou ptala, ale nevracela jsem se k otázce pohlaví, protože to jsem už věděla. A když ses na konci začala chovat tak divně a řeklas mi, že nejsi schopná vybrat jméno nebo koupit miminku oblečení, poskytla jsem ti psychologicky přijatelné vysvětlení,“ prohlásila s úsměvem, „ale taky jsem se zeptala karet a musím se ti přiznat, že na chvíli jsem se bála nejhoršího, že ten odstup, ta neschopnost, kterou cítíš, svědčí o faktu, že se to dítě nenarodí. Matky mají někdy takové předtuchy a vždycky to odpovídá nějakému skutečnému příznaku. A nejvíce překvapující je, že ať jsem se snažila sebevíc, nechtěly mi ukázat pohlaví dítěte, nechtěly mi to povědět a ty víš, co pořád říkám o tom, co karty nechtějí prozradit. Jestli to neřeknou, je to proto, že se to týká něčeho, co nemáme vědět. Někdy jsou to věci, které nám nebudou odhaleny nikdy, protože nepatří k přirozenosti těch skutků, aby se o nich vědělo. Jiné se ukážou, až přijde správná chvíle. Když mi James tenkrát k ránu zatelefonoval, karty promluvily jasně, bylo to průzračné jako voda ve sklenici. Chlapeček.“

„Chceš říct, že si myslíš, že jsem měla mít holčičku a že se v posledním měsíci změnila na chlapečka? To tedy nezní moc vědecky.“

„Myslím, žes měla mít holčičku, myslím, že ji pravděpodobně jednou mít budeš, ale taky si myslím, že někdo rozhodl, že pro dceru není vhodná doba, a rozhodnutí odložil až na poslední chvíli a nakonec rozhodl, že budeš mít Ibaie.“

„A kdo podle tebe takové rozhodnutí udělal?“

„Možná ta samá, která ti ho dala.“

Amaia mrzutě vstala.

„Udělám kávu. Dáš si?“ Teta na její otázku neodpověděla.

„Neděláš dobře, když popíráš, že okolnosti byly zvláštní.“

„To nepopírám, teto,“ bránila se Amaia, „jenomže...“

„Nemusíš věřit, že existují, ale nemusíš říkat, že neexistují,“

citovala Engrasi staré zařikávadlo proti čarodějnicím, které bylo před necelými sto lety tak populární.

„... a já méně než kdo jiný,“ zašeptala Amaia a na mysl jí přišla vzpomínka na jantarové oči a silné krátké hvízdání, které ji vedlo lesem uprostřed noci, když se zmítala mezi snovým pocitem neskutečnosti a jistotou, že prožívá něco skutečného.

Zůstala zticha, dokud teta znovu nepromluvila: „Kdy půjdeš zase do práce?“

„Příští pondělí.“

„A jak se na to cítíš?“

„Však víš, teto, že mám svoji práci ráda, ale musím přiznat, že pro mě nikdy nebylo tak těžké se vrátit, ani po dovolené, ani po líbáncích, nikdy. Ale teď je všechno jinak, teď je tu Ibai,“ řekla s pohledem na kolébku, „cítím, že je brzy, abych šla od něj.“

Engrasi s úsměvem přikývla.

„Víš, že v ženy v Baztánu v minulosti nesměly vyjít z domu, dokud neuplynul měsíc od porodu. To byla doba, kterou církve odhadla jako záruku, že je dítě zdravé a neumře. Po měsíci se smělo dát pokřtít, a až tehdy mohla matka vyjít z domu a odnést ho do kostela. Ale na takové pravidlo se vymyslela obezlička. Ženy v Baztánu se vždycky vyznačovaly tím, že dělají, co je třeba. Většina musela pracovat, měly další děti, dobytek, krávy na dojení, práci na poli, a měsíc byl dlouhá doba. A proto, když musely vyjít z domu, poslaly manžela na střechu pro jednu tašku, přivázaly si ji pevně na hlavu a silně utáhly šátek, aby jim neupadla. I když musely jít ven, stále se nacházely pod střechou svého domu, a ty víš, že v Baztánu se za dům pokládá prostor, kam sahá střecha, a tak mohly plnit své povinnosti a přitom dodržet tradici.“

Amaia se usmála.

„Nedokážu si představit, jak bych vypadala s taškou na

hlavě, ale s chutí bych si ji tam přivázala, kdyby mi to umožnilo mít s sebou domov.“

„Vyprávěj mi, jak se tvářila tvoje tchyně, když se dozvěděla o Ibaiovi?“

„No, to si představ! Nejdřív hubovala na doktory a jejich metody předporodního vyšetřování a přitom nás ujišťovala, že něco takového se ve Spojených státech nestává. K dítěti se chovala dobře, ale bylo vidět, že je trochu zklamaná. Zřejmě proto, že nemůže to ubožátko zamotat do mašliček a kraječek. Všechno to nutkové nakupování se najednou zabrzdilo, vyměnila dětský pokoj za bílý a oblečky za poukázky, které budu postupně využívat podle potřeby, ale ujišťuju tě, že jich mám dostatek, abych mohla Ibaie oblékat do čtyř let.“

„To je ženská!“ zasmála se teta.

„Tchán byl naopak z chlapečka nadšený, celý den ho choval, div ho nesnědl, jak ho pusinkoval, a pořád ho fotografoval. Dokonce mu založil fond, až bude chtít studovat na univerzitě! Tchyně se začala nudit, jakmile přestala nakupovat, a začala mluvit o návratu domů, protože má nevím kolik závazků. Dělá předsedkyni v několika klubech dam z vyšší společnosti a stýskalo se jí po hraní golfu, a tak nás začala popohánět, abychom miminko pokřtili. James se bránil, protože vždycky chtěl dítě pokřtít v kapli svatého Fermína, a to víš, jaký tam mají čekací seznam, přidělí ti datum nejdřív po roce. Ale Clarice si do kaple došla, promluvila s kaplanem, a když mu věnovala štědrý příspěvek, dostala datum na následující týden,“ vykládala Amaia se smíchem.

„Peníze zmůžou všechno,“ usoudila Engrasi.

„Je to škoda, žes nepřijela, teto.“

Engrasi mlaskla jazykem.

„Však víš, Amaio...“

„Vím, že neopouštíš Baztán...“

„Tady je mi dobře,“ prohlásila Engrasi a její slova zněla jako dogma.

„Všem je nám tu dobře,“ souhlasila Amaia zamyšleně.

„Když jsem byla malá, odpočinula jsem si jen tady, v tomhle domě,“ prohlásila náhle Amaia. Dívala se do ohně jako hypnotizovaná, její hlas zněl měkce a důrazně, jako by byla malá.

„Doma jsem skoro nespala, nemohla jsem spát, protože jsem musela být na stráž, a když jsem už nemohla a spánek mě přemáhal, nebyl hluboký ani uzdravující, byl to spánek odsouzců k smrti, čekajících, že se každou chvíli nad jejich hlavou skloní tvář kata, protože už nadešla jejich hodina.“

„Amaio...“ zvolala teta jemně.

„Ale když člověk zůstane vzhůru, nemůže tě dostat, můžeš křičet a probudit ostatní a nebude moct...“

„Amaio...“

Odrhla pohled od ohně, pohlédla na tetu a usmála se.

„Tenhle dům byl vždycky pro všechny útočištěm, pro Ros taky, vid? Ještě se neodstěhovala domů, od té doby, co se to stalo s Freddym.“

„Ne, chodí tam často, ale na spaní se vždycky vrátí sem.“

Bylo slyšet tlumené klapnutí u vchodu, Ros se objevila ve dveřích a sundala si barevnou vlněnou čepici.

„*Kaixo*,“ pozdravila. „To je ale zima, dobře, že jste tady,“ mluvila dál a odkládala další vrstvy oblečení.

Amaia sledovala sestru. Zнала ji dostatečně, a tak jí neuniklo, že hodně zhubla a že úsměvu, který jí svítí na obličej, chybí zář. Chudák Ros, starost a skrývaný smutek začaly tvořit součást jejího života tak trvale, že si Amaia stěžela vzpomínout, kdy ji navzdory úspěchu při vedení pekárny viděla naposled skutečně šťastnou. Utrpení posledních měsíců, odluka od Freddyho, Víctorova smrt... A především její povaha,

povaha lidí, jež život víc bolí a kteří mají sklon si věci ještě víc zkomplikovat vždycky, když se něco pokazí.

„Sedni si tady, zrovna jsem šla uvařit kávu,“ přenechala jí místo Amaia, vzala ji za ruku a všimla si bílých skvrn, které měla za nehty. „Ty jsi malovala?“

„Jenom pár hloupostí v pekárně.“

Amaia ji objala a uvědomila si přitom ještě víc, jak je hubená.

„Posaď se k ohni, jestli jsi zmrzlá,“ vybídla ji.

„Posadím, ale nejdřív chci vidět naše princátko.“

„Nevzbud' ho,“ zašeptala Amaia a přišla blíž.

Ros se na něj dojatě zadívala.

„No jak je tohle možné? Vždyť to dítě pořád jen spí! Kdy-pak bude vzhůru, aby si ho teta mohla pochovat?“

„Zkus k nám přijet mezi jedenáctou večer a pátou ráno a zjistíš, že je nejen vzhůru, ale navíc má od přírody hodně zdravé plíce a umí tak řvát, až to člověku rve uši. Přijed' a můžeš si ho chovat, jak dlouho budeš chtít.“

„Stejně přijedu, ty si myslíš, že mě to odradí?“

„Vydržela bys jen jednu noc. Druhou bys mi řekla, ať si ho chovám sama.“

„Ty jsi nedůvěřivá ženská,“ prohlásila Ros a předstírala znechucení. „Kdybys bydlela tady, já bych ti to ukázala.“

„Jdi si koupit špunty do uší; dneska v noci budeš hlídat, protože budeme spát tady.“

„Ale jdi,“ odpověděla Ros a zatvářila se mrzutě. „Zrovna dneska, když už mám něco domluveného.“

Smály se.

Zima 1979

Natáhl paži a hledal v posteli manželčino teplé tělo, ale na jeho místě našel jen prázdný důlek, odkud už vyprchala jakákoli stopa lidského tepla.

Polekaně se posadil, spustil nohy z postele, pozorně naslouchal a pokoušel se zjistit nějakou známku ženiny přítomnosti v domě.

Bos prošel všechny místnosti. Vešel do ložnice, kde spaly obě holčičky ve stejných postelích, prohlédl kuchyň, koupelnu, a dokonce se podíval i na balkon, aby se ujistil, že se manželce nezatočila hlava, když vstala, a že nezůstala ležet na podlaze neschopna přivolat pomoc. Skoro si přál, aby to tak bylo, aby ho zavolala z některého kouta domu a potřebovala pomoci. Bylo by to lepší než jistota, že tam není, že vždycky čeká, až on usne, aby potají odešla z domu a šla... Nevěděl kam ani s kým, jenom věděl, že se vrátí před svítáním a že chlad, který ulpí na jejím těle, bude z postele nějakou dobu vyprchávat, že dlouho zůstane mezi nimi, a vytyčí tak neviditelnou a nepřekonatelnou hranici, zatímco ona upadne do hlubokého spánku a on bude předstírat, že taky spí. Vrátil se do ložnice, pohladil měkkou látku polštáře, a aniž by si to uvědomil, sklonil se a nadechl se vůně, kterou v posteli zanechaly její vlasy. Z prsou se mu vydralo záupnění čiré úzkosti a znovu se ptal sám sebe,

co se mezi nimi děje. „Rosario,“ zašeptal, „Rosario.“ Jeho hrdá žena, slečna ze San Sebastiánu, která přijela do Elizonda na prázdniny a kterou si zamiloval od první chvíle, kdy ji spatřil, žena, která mu dala dvě dcery a která právě teď nosí pod srdcem třetí dítě, žena, která mu každý den v pekárně stála po boku a pomáhala, zabraná do práce, pro obchod nepochybně nadanější než on, která mu pomohla pozvednout podnik na úroveň, o jaké se mu nikdy nesnilo. Elegantní dáma, která nikdy nevyšla na ulici neupravená, úžasná manželka a láskyplná matka Flory a Rosaury, tak vzdělaná a dokonalá, že ostatní ženy ve srovnání s ní vypadaly jako děvečky. K sousedům se chovala odtažitě, v pekárně byla velice příjemná, ale vyhýbala se stykům s ostatními matkami a neměla jiné přátele než jeho a ještě před několika měsíci Eleny, ale teď už ani tu. Přestaly spolu mluvit a jednoho dne, když jim Elena přišla do cesty a on se na to zeptal, žena mu odpověděla jen: „Už není moje kamarádka, přišla jsem o ni.“ Proto byly ještě podivnější její noční odchody z domu, dlouhé procházky, na které chtěla za každou cenu chodit sama, její nepřítomnost v různou denní dobu, její mlčení. Kam jde? Zpočátku se jí na to ptal a ona mu neurčitě odpovídala: „Jen tak, projít se, přemýšlet.“ Napůl v žertu jí řekl: „Proč nepřemýšlíš tady, se mnou? Nebo mě aspoň vem s sebou.“

Pohlédla na něj s podivným zuřivým výrazem a pak mu chladně a vztekle odpověděla: „To naprosto nepřichází v úvahu.“

Juan se pokládal za obyčejného člověka. Věděl, jaké má štěstí, že má ženu jako Rosario, věděl, že není žádný znalec ženské psychologie, a tak obtížen pochybnostmi a s pocitem, že páchá zradu, se odhodlal poradit se s lékařem. Koneckonců, byl to druhý člověk v Elizondě, který Rosario nejlépe znal, staral se o ni při dvou předcházejících těhotenstvích a pomáhal jí při porodech. Mimo to moc ne, Rosario byla silná žena, která si málokdy na něco stěžovala.

„Chodí v noci ven, lže ti, když říká, že chodí do pekárny, skoro se s tebou nebaví a chce být sama? Popisuješ mi depresi. Bohužel, tady v údolí se vyskytuje vysoký podíl takových smutků. Rosario pochází z pobřeží, od moře, a tam je víc světla, i když prší. Život na tak ponurém místě jako tady se nakonec nějak projeví, tento rok hodně prší a sebevraždy tu dosahují výjimečných čísel. Myslím, že je trochu v depresi. To, že takové příznaky neměla při předcházejících těhotenstvích, neznamená, že je nemůže mít teď. Je to velice náročná žena, ale vyžaduje hodně i od sebe. Určitě je to nejlepší matka a manželka, jakou znám. Pracuje doma, v pekárně a vypadá vždycky bezvadně, ale teď už není tak mladá a tohle těhotenství jí působí větší potíže. Pro takový typ přísných žen představuje mateřství další zátěž, nárůst povinností, které ukládají samy sobě. Proto, i když bylo těhotenství chtěné, dochází k rozporu mezi její potřebou být ve všem dokonalá a pochybnostmi, že taková možná být nedokáže. Jestli mám pravdu, po porodu se to ještě zhorší. Budeš muset být trpělivý a uklidnit ji vlídností a pomocí. Trochu jí ulev v práci kolem starších dětí, najmi někoho do pekárny, nebo najdi nějakou ženu, která jí pomůže v domácnosti.“

Rosario o tom nechtěla ani slyšet.

„To by mi ještě tak scházelo, mít doma nějakou vesnickou drbnu, která se mi bude potloukat po domě a pak všude vykládat, co tu mám, nebo nemám. Nevím, co tím sleduješ! Copak se nestarám dobře o domácnost nebo o děti? Copak nechodím každé dopoledne do pekárny?“

Připadal si, že to přehnal, a zarmouceně jí odpověděl: „Já vím, že ano, Rosario, neříkám, že to neděláš, jenomže možná teď, v těhotenství, to je pro tebe přílišná zátěž a možná by ti přišla vhod nějaká výpomoc.“

„Já to zvládnu dostatečně, nepotřebuju žádnou výpomoc, a bude lepší, když se mi nebudeš plést do toho, jak vedu do-

mácnost, jestli nechceš, abych práskla dveřmi a vrátila se do San Sebastiánu. Už o tom nechci mluvit, urážíš mě, jen když to naznačuješ.“

Zlost jí vydržela několik dní, kdy s ním sotva promluvila slovo, až se věci zase pomalu vrátily k normálu. Rosario každou noc chodila ven a on čekal vzhůru, dokud ji neuslyšel se vracet. Byla studená a mlčenlivá a Juan si přísahal, že si s ní příští den promluví, ale předem věděl, že to nakonec odsune na další den, aby se s ní nemusel střetnout.

V skrytu duše si připadal zbabělý. Báł se jako dítě před panovačnou matkou. A vědomí, že se nade všechno na světě bojí její reakce, v něm vyvolávalo ještě horší pocit. S úlevou vydechl, když uslyšel klíč v zámku, a znovu odsouval ten hovor, na který nikdy nedošlo.

Vloupání do kostela nebylo takovou událostí, kvůli níž by nad ránem vylezla z postele a jela autem padesát kilometrů na sever, ale naléhavý hlas inspektora Iriarteho jí nedal na vybranou.

„Paní inspektorko, omlouvám se, že jsem vás vzbudil, ale myslím, že byste měla vidět, co tady máme.“

„Mrtvolu?“

„Ne přesně. Došlo k znesvěcení kostela, ale... Víte, myslím, že bude lepší, abyste přijela a podívala se sama.“

„Do Elizonda?“

„Ne, pět kilometrů odtamtud, do Arizkunu.“

Zavěsila a podívala se, kolik je hodin. Čtyři a jedna minuta. Čekala se zatajeným dechem a o pár vteřin později si uvědomila jemný pohyb, téměř nezatelné zavrtění a tichoučký, tak milovaný povzdech, s nímž se její syn probouzel vždycky přesně na krmení. Rozsvítila lampu na nočním stolku, částečně zakrytou šátkem, který tlumil světlo, naklonila se nad kolébku, vzala do náruče vlahý uzlíček a vdechovala jemnou vůni, kterou vydávala dětská hlavička. Přivinula ho k prsu a cukla sebou, když ucítila, s jakou silou se miminko přisálo. Usmála se na Jamese, který se zvedl na boku a díval se na ni.

„Práce?“ zeptal se.

„Ano, musím odjet, ale vrátím se, než bude čas na další kojení.“

„Nedělej si starosti, Amaio, bude mu dobře, a když ne, dám mu napít z lahvičky.“

„Budu tady včas,“ řekla, pohládila synka po hlavičce a políbila ho na místo, kde se na temeni ještě neuzavřela fontanela.

Kostel svatého Jana Křtitele v Arizkunu uprostřed zimní noci zářil, jak byl uvnitř osvětlen, a kontrastoval se štíhlou věží zvonice, která zůstala temná a tyčila se jako němý strážce. U portika přistavěného na jižní straně, kde se nacházel vchod do chrámu, bylo vidět několik policistů v uniformách, kteří si svítili baterkami na zámeček dveří.

Amaia zaparkovala na ulici a probudila nižšího inspektora Etxaideho, podřimujícího na vedlejším sedadle, zamkla vůz, přešla na druhou stranu a přeskočila nízkou zídku obklopující kostel.

Pozdravila několik policistů a vešla do kostela. Natáhla ruku ke kropence se svččenou vodou, ale hned se zarazila, když ucítila pach spáleniny vznášející se ve vzduchu, který jí připomínal vyžehlené prádlo a připálenou látku. Rozeznala inspektora Iriarteho mluvícího se dvěma vyplašenými kněžími, kteří si rukama přikrývali ústa a neustále se dívali k oltáři. Čekala a pozorovala ruch, který vyvolal příchod doktora San Martína a soudního úředníka, a přitom se v duchu ptala, za jakým účelem tam jsou.

Přišel k ní Iriarte.

„Díky, že jste přijela, paní inspektorko. Nazdar, Jonane,“ pozdravil je. „V posledních několika týdnech došlo k několika znesvěcením zdejšího kostela. Nejdřív uprostřed noci někdo vlezl do kostela a rozbil křtitelnici na dva kusy. Další týden se sem zase dostali a tehdy poničili sekerou jednu lavici v první řadě; a teď tohle,“ pravil a ukázal k oltáři, kde se daly rozeznat zbytky pokusu založit požár. „Někdo sem vlezl s pochodní a zapálil přehozy, které zakrývají oltář a našťestí jsou z bavl-

něné příze, proto hořely pomalu. Kaplan, který bydlí blízko a v posledních týdnech má ve zvyku koukat z okna a kostel hlídat, uviděl uvnitř světlo a zavolal na pohotovostní linku. Když přijela hlídka, oheň už uhasl a po návštěvníkovi nebo návštěvnicích tu nebylo ani stopy.“

Amaia se na něj s očekáváním dívala, tiskla rty a potlačila výraz, který vyjadřoval, jak zmateně si připadá.

„Dobře, vandalský čin, znesvěcení, nebo jak to chcete nazývat, ale nevidím, v čem vám můžeme pomoci.“

Iriarte dramaticky zvedl obočí.

„Pojďte a podívejte se sama.“

Došli k oltáři, inspektor se sklonil a nadzdvihl prostěradlo skrývající cosi, co vypadalo jako uschlá zažloutlá bambusová větvička, na níž byly patrné zbytky ohně, který opálil jeden její konec.

Amaia rozpačitě pohlédla na doktora San Martína, který se překvapeně naklonil.

„Bože chraň!“ zvolal.

„Co se děje?“ zeptala se Amaia.

„Je to *mairu-beso*,“ zašeptal.

„Cože?“

Doktor stáhl prostěradlo a odhalil další část zkroucených větviček a miniaturních kostí, které tvořily ruku.

„Do prdele, je to dětská ručička,“ vyhrkla Amaia.

„Z dětské kostřičky,“ upřesnil San Martín. „Pravděpodobný věk jeden rok, jsou to velice malé kosti.“

„Matka, která...“

„*Mairu*, paní inspektorko, *mairu-beso* je ručička z dětské kostry.“

Amaia pohlédla na Jonana a čekala na potvrzení San Martínových slov. Zpozorovala, že viditelně zbledl, když se díval na ohořelé kostičky.

„Etxaide?“

„Souhlasím,“ řekl polohlasně, „je to *mairu-beso*, a aby se jí stalo opravdu, musí pocházet z mrtvolky dítěte, které zemřelo nepokřtěné. Dříve se věřilo, že má kouzelné vlastnosti a chrání ty, kteří ho nosí jako pochodeň, a že kouř, který z ní vystupuje, má uspávací moc a dokáže uspat obyvatele domu nebo celé vesnice, zatímco ti, kdo ji přinesli, provádějí své ‚čarodějnické‘ kousky.“

„Takže tu máme znesvěcení kostela a znesvěcení hřbitova,“ poznamenal Iriarte.

„V nejlepším případě,“ zašeptal Jonan Etxaide.

Amaie neuniklo, jak Iriarte odvolal Jonana od skupiny, ani jak znepokojeně spolu mluvili a dívali se na oltář, zatímco ona poslouchala doktorovy výklady a poznámky nižšího inspektora Zabalzy.

„Stejně jako u sebevražd se znesvěcení mrtvol obvykle nezveřejňuje, protože jsou to témata, která mají velký společenský dopad a v některých případech vyvolávají ohlas a následování. S příchodem imigrantů z Haiti, Dominikánské republiky, Kuby a některých oblastí Afriky se množí náboženské praktiky, které si přinesli ze svých původních zemí, a někteří Evropané je ochotně přijímají. V posledních letech se hodně rozšířily praktiky jako zaříkávání a na tyto obřady jsou třeba lidské kosti, aby se přivolali duchové mrtvých, proto častěji dochází k znesvěcení hrobek a kostnic. Před rokem při běžné protidrogové kontrole zadrželi auto mířící do Paříže, které vezlo patnáct lidských lebek pocházejících z různých hřbitovů na Costa del Sol. Na černém trhu zřejmě dosahují značnou cenu.“

„Takže tyhle kosti by mohly pocházet odkudkoli,“ usoudil San Martín. Jonan se znovu připojil ke skupině.

„Odkudkoli ne, jsem si jist, že byly ukradeny přímo tady, v Arizkunu, nebo někde v okolních vesnicích. Je pravda, že

se lidské kosti používají při mnoha náboženských obřadech, ale víra ohledně *mairu-beso* se omezuje na Baskicko, Navarru a Gaskoňsko. Jakmile nám doktor San Martín sdělí datum smrti, budeme vědět, kde hledat.“

Obrátil se a odcházel do hloubi kostelní lodi. Amaia za ním udiveně hleděla. Zнала Jonana Etxaideho už tři roky a za poslední dva její uznání a obdiv k němu vzrostly mílovými kroky. Jako antropolog a archeolog po skončení studia zakončil u policie, a přestože nebyl běžným policistou, Amaia oceňovala a vždy vyhledávala jeho poněkud romantické vidění věcí a smířlivou a upřímnou povahu, které si moc vážila. Proto jí přišlo tak zarážející, s jakou tvrdošíjností se do případu pustil. Skryla své rozladění, rozloučila se se soudním lékařem, ale nemohla přestat myslet na to, jak inspektor Iriarte přitakával slovům Jonana Etxaideho a vrhal znepokojené pohledy na zdi kostela.

Jakmile zastrčila klíč do zámku, uslyšela Ibaiův pláč. Zabouchla zády dveře, vyběhla po schodech nahoru a přitom si svlékala kabát. Vedena zoufalým pláčem vpadla do pokoje, kde její syn na celé kolo řval v postýlce. Rozhlédla se kolem a v nitru se jí zrodil vztek a vytvořil knedlík v žaludku.

„Jamesi,“ vykřikla rozzlobeně a zvedla dítě z postýlky. James vešel do ložnice a v ruce nesl kojeneckou lahev.

„Jak to, že ho tu necháš tak plakat? Je zoufalý. Cos dělal, prosím tě?“

Zastavil se uprostřed cesty a zvedl lahev na vysvětlenou.

„Nic se mu neděje, Amaio, pláče, protože má hlad, a já jsem to chtěl spravit. Má čas na jídlo a víš přece, že je v tom hodně přesný. Čekal jsem pár minut, a když jsem viděl, že nejdeš a že se čím dál víc vzteká...“

Kousla se do rtů. Věděla, že v Jamesových slovech není žádná

výčitka, ale stejně ji bolela jako urážka. Otočila se k němu zády, vzala dítě a sedla si do houpacího křesla.

„Vyhod' to svinstvo.“

Slyšela, jak si trpělivě povzdechl a odchází.

Mříže, balkony a balkonky. Tři poschodí hladkého průčelí arcibiskupského paláce, které se na náměstí Santa María otvíralo prostými vraty ze dřeva zešedlého časem. Uvnitř je přijal kněz v pěkných šatech s kolárkem a představil se jako biskupův tajemník. Vedl je po širokém schodišti do prvního patra, kde je vybídl, aby vešli do sálu, a požádal, aby počkali, než je ohlásí, a nehlučně zmizel za těžkým závěsem visícím od stropu. Za pouhých pár vteřin byl zpátky.

„Tudy, prosím.“

Sál, v němž je arcibiskup přijal, byl nádherný. Jonan odhadoval, že zabírá velkou část hlavního průčelí v prvním patře. Byl z něj přístup na čtyři balkony s úzkými železnými mřížemi, které byly zavřeny před pronikavým chladem pamplonského dopoledne.

„Monsignore Landero, rád bych vám představil inspektorku Salazarovou, vede oddělení vražd navarrské policie. A tohle je nižší inspektor Etxaide. Otec Lokin, farář z Arizkunu, myslím, že se už znáte.“

Amaia si všimla muže středního věku, který stál u nejbližšího balkonu a hleděl ven. Měl na sobě černé šaty, vedle nichž ty tajemníkovy vypadaly lacině.

„Dovolte, abych vám představil otce Sarasolu. Účastní se této schůzky jako poradce.“

Sarasola se přiblížil, stiskl jim ruku a upřeně si prohlížel Amaiu.

„Hodně jsem o vás slyšel, paní inspektorko.“

Amaia neodpověděla, pozdravila ho lehkým úklonem hlavy

a posadila se. Sarasola se mezitím vrátil na své místo u okna a otočil se do sálu zády.

Arcibiskup Landero patřil k lidem, kteří při řeči nenechají ruce v klidu, a tak si vzal propisovačku, stiskl ji dlouhými bleďými prsty a začal s ní kroužit, čímž dosáhl toho, že se veškerá pozornost přítomných soustředila na ni. Avšak k údivu všech začal mluvit otec Sarasola.

„Děkuji vám, že se zajímáte o tento případ, který nás zaměstnává a dělá nám starosti,“ pravil a otočil se, aby se na všechny podíval, ale nehnul se ze svého místa u balkonu. „Vím, že jste se včera dostavili do Arizkunu, když došlo k... říkejme tomu útok, a předpokládám, že vás seznámili s tím, co předcházelo. I tak mi dovolu, abychom si to zopakovali. Před dvěma týdny uprostřed noci, stejně jako včera, vnikl někdo do kostela, vyломil dveře u sakristie. Jsou to prosté dveře s jednoduchým zámkem a bez poplašného zařízení, takže to pro ně bylo snadné, ale ti lidé se nechovali jako obyčejní zloději, kteří si odnesou peníze z kostelní pokladničky, ne; místo toho rozbili jediným úderem na dva kusy křtitelnici, umělecké dílo staré víc než čtyři sta let. Minulou neděli, také k ránu, tam vlezli znovu a sekerou rozsekali lavici, až z ní zbyly jen kousky ne větší než moje ruka, a včera kostel znesvětili znovu, když zapálili oltář a spáchali tam to zvěrstvo s kostmi.“

Amaia si všimla, že farář z Arizkunu poposedává na židli jako oběť velké nervozity, zatímco na obličejích nižšího inspektora Etxaideho se zračil stejně křečovitý a znepokojený úsměv, jaký viděla předcházející noci.

„Prožíváme napjaté časy,“ pokračoval Sarasola, „a samozřejmě častěji než bychom si přáli, kostely trpí znesvěcujícími útoky, které se ve většině případů ututlají, abychom se vyhnuli rizikům napodobování, jak to u těchto zločinů bývá. A ačkoli jsou některé provedeny skutečně ohromujícím způsobem,

jen málo jich obsahuje tak nebezpečnou složku jako v tomto případě.“

Amaia pozorně naslouchala a bojovala s přáním ho přerušit a prohodit pár svých postřehů. Ať se snažila jakkoli, nebyla schopna vidět jinou závažnost případu než rozbití liturgického předmětu starého čtyři sta let. Avšak ovládla se v očekávání toho, jaký směr nabere neobvyklá schůzka, kde už přítomnost nejvyšších policejních i církevních hodnostářů města prozrazovala důležitost, jakou těm činům přikládají. A tento kněz, otec Sarasola, zřejmě držel v ruce otěže případu navzdory přítomnosti arcibiskupa, jemuž sotva věnoval pohled.

„Myslíme si, že v tomto případě hraje roli motiv nenávisť k církvi založené na mylné historické představě a fakt, že při posledním útoku byly použity lidské kosti, nenechává místo pochybnostem o složitosti případu. Není třeba říkat, že od vás očekáváme největší diskrétnost, protože ze zkušenosti víme, že zveřejnění takových témat nikdy nekončí dobře. Kromě už existujícího společenského pobouření farníků Svatého Jana Křtitele, kteří samozřejmě nejsou hloupí a začínají mít jasno ohledně původu útoků, a velkého znechucení, které to vyvolává v celé vesnici, protože to je téma, na něž jsou citliví.“

Komisař se ujal slova: „Můžete si být jist, že budeme u tohoto případu postupovat co nejsvědomitěji a nejdiskrétněji. Případu se ujme inspektorka Salazarová se svým týmem, která je pro své odborné kvality a pro svou znalost příslušné oblasti pro toto vyšetřování nejvhodnější.“

Amaia polekaně pohlédla na svého šéfa a jen s velkým úsilím potlačila nutkání protestovat.

„Jsem si jist, že to tak bude,“ odpověděl otec Sarasola a obrátil se k ní. „Mám na vás skvělé reference. Víím, že jste se narodila v údolí Baztánu, že jste člověk vhodný k vedení téhle

záležitosti a že budete mít dostatek citlivosti a péče, jakou potřebujeme k vyřešení našeho malého problému.“

Amaia neodpověděla, ale využila příležitosti, aby si zblízka důkladně prohlédla kněze oblečeného do obleku od Armaniho, který na ni neudělal dojem proto, že ví, kdo ona je, ale pro svůj vliv a moc, jakou zřejmě měl nad všemi přítomnými včetně arcibiskupa, jenž odkýval všechna tvrzení otce Sarasoly, aniž se kněz na něj jedinkrát obrátil pro souhlas.

Jakmile vyšli ze vrat na náměstí Santa María, Amaia se obrátila na nadřízeného: „Pane komisaři, myslím, že...“ Přerušil ji: „Je mi líto, paní inspektorko, vím, co mi chcete říct, ale otec Sarasola je vysoká šarže ve Vatikánu a na tuhle schůzku nás pozvali odtamtud. Mám svázané ruce, a tak to vyřešte co nejdřív, a pak dostanete něco jiného.“

„Chápu, pane komisaři, ale já prostě nevím, kde začít, ani co čekat. Prostě se mi to nezdá jako případ pro nás.“

„Však jste to slyšela, chtějí vás.“ Nasedl do auta a nechal ji stát na chodníku s rozpačitým výrazem. Pohlédla na Jonana, který se usmíval.

„Věřil bys tomu?“ podívovala se. „Inspektorka Salazarová, která je pro své odborné kvality a znalost té oblasti nejvhodnější pro vyšetřování takového banálního chuligánství. Může mi někdo vysvětlit, co se to tam dělo?“

Jonan se usmíval i cestou k autu.

„To není tak jednoduché, šéfová. Kromě toho, ta velká ryba z Vatikánu požádala výslovně o vás. Otec Sarasola, také známý jako doktor Sarasola, je sem přidělen z Vatikánu jako obránce víry.“

„Inkvizitor.“

„Mně se zdá, že už nemají rádi, když se jim tak říká. Budete řídit vy, nebo já?“

„Já. Ty mi musíš vyprávět ještě něco dalšího o tom doktoru Sarasolovi. Třeba čeho je doktor?“

„Psychiatrie, myslím, možná ještě něčeho. Víím, že je to prelát ze sdružení Opus Dei, v Římě velmi vlivného. Léta tam pracoval pro Jana Pavla II. a jako poradce předcházejícího papeže, když ten byl kardinálem.“

„A proč se vatikánský přidělenec pro obranu víry tolik zajímá o nějakou místní záležitost? A jak o mně mohl slyšet?“

„Jak jsem už řekl, je to význačný člen Opus Dei, je přesně informován o tom, co se děje v Navaře, a rozsah jejich zájmu se možná zvětšil, protože, jak sám řekl, existuje obava, že se tu jedná o motiv nenávisti nebo pomsty vůči církvi, kvůli, jak to nazval? Mylné historické představě.“

„Představě, s níž zřejmě souhlasíš.“

Poplašeně na ni pohlédl.

„Všimla jsem si, jak jste to s inspektorem Iriartem tehdy v noci prožívali. Vypadali jste víc znepokojeni než farář a kaplan.“

„Ale to proto, že Iriarteho matka je z Arizkunu, stejně jako moje babička, a pro každého, kdo odtamtud pochází, je to, co se stalo v kostele, opravdu vážné...“

„Ano, už jsem slyšela výklad otce Sarasoly o pobouření, jaké to mezi farníky budí, protože vědí, o co jde. Ale co má vlastně na mysli?“

„Vy pocházíte z údolí Baztánu, tak jste musela slyšet o agotech.“

„O agotech? Myslíš ty, kteří žili v Bozate?“

„Žili všude v údolích Baztánu a Roncalu, ale v Arizkunu byli soustředěni v jakémsi ghettu, což byla vlastně čtvrť Bozate. Co o nich ještě víte?“

„No, opravdu toho není moc. Že byli řemeslníci a žili dosti vyčleněně.“

„Zaparkujte na kraji silnice,“ navrhl Jonan.

Amaia se na něj překvapeně podívala, ale neodpověděla, našla vpravo mezeru, zabrzdila auto a otočila se na sedadle, aby si prohlédla výraz nižšího inspektora Etxaideho, který si hlasitě povzdechl a začal mluvit.

„Ohledně původu agotů nejsou historikové zajedno. Předpokládají, že dorazili do Navarry přes Pyreneje na útěku před válkami, hladomorem, morem a náboženským pronásledováním ve středověku. Nejpřijímanější teorie je, že to byli kataři, členové náboženského uskupení pronásledovaného svatou inkvizicí. Jiní tvrdí, že to byli gótské válečníci, kteří dezertovali a schovali se v lazaretech na jihu Francie, kde se nakazili leprou, což byl jeden z důvodů, proč se jich lidé obávali. Další teorie říká, že se jednalo o směs různých psanců a vyvrženců, kteří sem byli přivedeni ve službách místního feudála, jímž byl tehdy Pedro de Ursua a jehož opevněný palác se zachoval v Arizkunu. To by mohl být důvod, proč se ta skupina usadila převážně v Bozate.“

„Ano, víceméně takovou představu jsem měla, skupina vyděděnců, nemocných leprou, nebo uprchlých katarů, kteří se ve středověku usadili v našem údolí. Ale jaký vztah to může mít ke znesvěcení kostela v Arizkunu?“

„Velký. Agoti žili v Bozate celá staletí a nesměli se začlenit do společnosti. Jednalo se s nimi jako s podřadnou skupinou a nesměli žít mimo Bozate, obchodovat ani se ženit a vdávat mimo společenství agotů. Věnovali se práci se dřevem a s kůžemi, protože to byla řemesla pokládaná za nezdravá, a nutili je nosit na šatech našité označení, které je identifikovalo, a dokonce zvonit na zvoneček, aby upozornili na svou přítomnost, jako kdyby měli lepru, a jak bylo v mnoha obdobích dějin zvykem, církev příliš nepřispěla k jejich začlenění, právě naopak. Je známo, že to byli křesťané, kteří respektovali a dodržovali

katolické obřady, avšak církev s nimi jednala jako s vyvrheli. Měli zvláštní křtitelnici a svěcená voda, která se v ní používala, se pak vylila. Nesměli se přiblížit k oltáři, v mnoha případech museli zůstat vzadu a vstupovat do kostela zvláštním menším vchodem. V případě Arizkunu byla v kostele mříž, která je oddělovala od ostatních věřících a byla později odstraněna jako odmítnutí hluboké hanby, kterou toto zacházení dodnes v obyvatelích Arizkunu budí.“

„Počkej, jestli to správně chápu, říkáš, že rasová segregace jedné skupiny obyvatel ve středověku je historickým důvodem, o němž se zmínil otec Sarasola, když vysvětloval znesvěcení kostela v Arizkunu v současnosti?“

„Ano,“ souhlasil Jonan.

„Segregace podobné té, kterou trpěli židé, mauři, cikáni, ženy, vědmy, chudí a spousta dalších. Když navíc tvrdíš, že existovalo podezření, že přenášejí lepru, řekl jsi vlastně všechno. Pouhá zmínka o tak strašlivé nemoci musela stačit, aby všechny obyvatele vyděsila. Na druhou stranu, v údolí Baztánu byly upáleny na hranici tucty žen obviněných z čarodějnictví, v mnoha případech obviněných vlastními sousedy, a to strávily v Baztánu celý život. Jakékoli chování vymykající se ‚normálu‘ bylo podezřelé a spojovalo se s ďáblem, ale takové jednání se skupinami nebo etniky bylo v celé Evropě běžné, neexistuje země, která by neměla ve svých dějinách podobnou epizodu. Já nejsem historik, Jonane, ale vím, že v té době bylo v Evropě cítit lidské maso pálené na hranicích.“

„To je pravda, ale právě v případě agotů se segregace prodloužila na celá staletí. Generace a generace obyvatel Bozate byly zbaveny nejzákladnějších práv. Fakticky přišel čas, kdy se s nimi zacházelo tak špatně a tak dlouho, že z Říma přišel papežský edikt, který jim přiznával stejná práva jako kterémukoli obyvateli a žádal, aby se přestalo s diskriminací. Ale zlo už bylo

zakořeněno, zvyky a víra umíněně přetrvávají nad logikou a rozumem a agoti dál celá léta trpěli diskriminací.“

„Ano, v Baztánu se všechno mění velice pomalu. Dnes je to výhoda, ale v minulosti tu musel být tvrdý život... ale stejně...“

„Šéfová, symboly poškozené při vniknutí do kostela mají jasnou souvislost se segregací agotů. Křtitelnice, z níž nemohli být pokřtěni. Lavice v první řadě, vyhrazená pro šlechtu a odepřená agotům. Ubrusy na oltáři, na místě, kam nesměli chodit...“

„A kosti? *Mairu-beso*?“

„Je to starodávná čarodějnická praktika, s níž byli agoti také spojováni.“

„Jistě, jakpak ne, čarodějnictví...“ V každém případě mi to připadá přitažené za vlasy. Musím uznat, že ta věc s těmi kostmi tomu dodává zvláštní nádech, ale to ostatní je obvyklé chuligánství. Však uvidíš, že za čtyři dny zatkneme pár zhulených pubertáků, kteří ze srandy vlezli do kostela a přehnali to. Mně je spíš nápadné, že se o to tolik zajímají na arcibiskupství.“

„To je ono. Jestli někdo dokáže a má rozeznat příznaky urážky s historickým podtextem, jsou to oni a viděla jste, jak se tvářil farář, vypadalo to, že se složí.“

Amaia si mrzutě odfrkla.

„Možná máš pravdu, ale víš, jak nemám ráda tahle témata spojená s temnou minulostí Baztánu. Zdá se, že se vždycky najde někdo, kdo z toho chce těžit,“ prohlásila a pohlédla na hodinky.

„Máme čas,“ uklidňoval ji Jonan.

„Zase tolik ne, musím se ještě zastavit doma, Ibai má čas na krmení,“ odpověděla s úsměvem.

Amaia spatřila poručíka Paduu, jakmile vešla do baru Iruña na náměstí Castillo, velmi blízko jejich domu. Byl to jediný muž, který seděl sám, a ačkoli k ní byl otočen zády, dokonale rozeznala mokré skvrny na jeho kabátu.

„V Baztánu prší, poručíku?“ zeptala se na pozdrav.

„Jako vždycky, paní inspektorko, jako vždycky.“

Posadila se naproti němu a objednala si kávu bez kofeinu a lahev vody. Počkala, dokud číšník nepostavil nápoje na stůl.

„Povězte mi, o čem jste to se mnou chtěl mluvit.“

„Chci s vámi mluvit o případě Johany Márquezové,“ začal poručík Padua bez okolků. „Nebo lépe řečeno, o případě Jasóna Mediny, protože se shodneme, že on byl jediným pachatelem vraždy té dívky. Přibližně před čtyřmi měsíci, v den, kdy měl začít soud, spáchal Jasón Medina sebevraždu na toaletě soudu, jak už víte.“ Amaia přikývla. „V té chvíli začalo rutinní vyšetřování, v těchto případech obvyklé, aniž na něm bylo něco zvláštního, pokud bych po několika dnech nedostal návštěvu vězeňského zaměstnance, který Medinu z vězení doprovázel a jehož si možná od soudu pamatujete. Stál tam na toaletách a byl bledší než papír.“

„Vzpomínám si, že tam byl se strážníkem nějaký zaměstnanec.“

„To je on, Luis Rodríguez. Ten muž za mnou přišel, byl

velmi rozrušený a požádal mě, aby v závěrech vyšetřování bylo jasně uvedeno, zvláště pokud jde o nůž, který Medina k sebevraždě použil, že ho nepochybně přinesla do prostor soudu třetí osoba a že on je prost odpovědnosti. Dělal mu to velké starosti, protože to bylo už podruhé, kdy vězeň pod jeho dohledem spáchal sebevraždu. Podle toho, co mi vyprávěl, poprvé to bylo před třemi lety. Nějaký vězeň se během noci oběsil v cele. Vedení věznice přiznalo, že měli použít preventivní opatření proti sebevraždám a dát mu do cely společníka. A teď, když si připadal podruhé zapletený do podobného případu, byl bez sebe a obával se nějakých sankcí nebo výpovědi. V tom ohledu jsem ho uklidnil, a abychom si trochu promluvili, zeptal jsem se ho na toho druhého vězně. Nějaký chlap, který zavraždil svou ženu a zmrzačil tělo, uřízl jí paži. Rodríguez neměl ani potuchy, zda se amputovaná končetina už našla, nebo ne, tak si představte moje překvapení, když jsem zatelefonoval na státní policii v Logroňu, která vedla ten případ, a tam mi řekli, že chlap opravdu zavraždil svou manželku, s níž se rozváděl, a kvůli předcházející agresi měl soudní příkaz se k ní nepřibližovat. Jako zločiny, které vidíme každou chvíli ve zprávách, stejně jednoduché. Zazvonil, a když mu otevřela, překvapil ji, přitlačil ke zdi a pak ji dvakrát bodl do břicha. Žena zemřela na vykrvácení a on vyraboval byt, dokonce si ohřál dušené fazole a posadil se do kuchyně, kde si je snědl a díval se, jak umírá. Pak odešel, a ani za sebou nezavřel dveře. Našla ji sousedka. Jeho zadrželi po dvou hodinách v blízkém baru, byl opilý a ještě měl na sobě skvrny od krve své ženy. Okamžitě se k vraždě přiznal, ale když se ho zeptali na amputaci, prohlásil, že s tím nemá nic společného.“

Padua si povzdechl.

„Amputace v lokti ozubeným, ale ostrým nástrojem jako elektrický nůž nebo pila. Co o tom soudíte, paní inspektorko?“

Amaia sepjala ruce, ukazováčky opřela o rty a několik vteřin tak setrvala, než promluvila.

„Já soudím, že je to momentálně vedlejší. Možná jí uřízl ruku, aby jí sebral nějaký šperk, snubní prstýnek, aby zabránil identifikaci, ačkoli to by nedávalo moc smysl, když byla ve vlastním bytě... viděla jsem už něco podobného. Pokud nemáme ještě něco...“

„Máme ještě něco,“ odpověděl Padua. „Zajel jsem do Logroña a promluvil si s policisty, kteří vedli ten případ. Řekli mi něco, co mi ještě více připomnělo případ Johany Márquezové. Ten zločin byl násilný a vulgární. Chlap nechal dům vzhůru nohama, a dokonce i nůž, který použil, vzal z kuchyně své manželky a zakrvácený ho nechal ležet vedle mrtvé. Když oběť bodal, sám se řízl do ruky a ani si to neošetřil, a tak nechal všude po domě krvavé stopy. Dokonce se vymočil do záchodu a nespláchl po sobě. Veškeré jeho jednání bylo brutální a nedbalé jako on sám. Avšak k amputaci došlo post mortem, téměř bez krve, krátkým čistým řezem v kloubu. Amputovaná končetina se neobjevila, ani řezný nástroj, který použil, aby amputaci provedl.“ Amaia se zájmem přikývla. „Promluvil jsem si s ředitelem věznice. Řekl mi, že v okamžiku sebevraždy byl vězeň u nich pár dní, nevykazoval žádnou lítost ani depresi, jak bývá u těchto případů obvyklé. Byl klidný a uvolněný, měl chuť k jídlu a spal jako dudek. Protože byl v procesu adaptace, strávil pár dní sám v cele a neměl návštěvy rodinných příslušníků ani přátel. A náhle, jednou v noci, aniž by dal jakkoli najevo, že se chystá něco podobného udělat, se oběsil ve své cele a věřte mi, muselo mu to dát práci, protože v té místnosti není žádný tak vysoký výčnělek, aby se na něm mohl pověsit. Udělal to vsedě na podlaze, a to vyžaduje velkou sílu vůle. Dozorce ho slyšel supět a vyhlásil poplach. Když vešli dovnitř, ještě žil, ale zemřel, než dorazila sanitka.“

„Nechal dopis?“

„Taky jsem se na to ptal a ředitel mi odpověděl, že nechal ,něco takového‘.“

„Něco takového?“

„Vysvětlil mi, že napsal na zeď něco, co nedává smysl, vyškrábal to do omítky rukojetí kartáčku na zuby,“ řekl a vytáhl z obálky fotografii, kterou položil na stůl před Amaiu.

Bylo to přemalované, ale neobtěžovali se zaplnit rýhy. Na fotografii úmyslně brané zešikma světlo blesku zachytilo písmena vyrytá pevnou čarou do omítky na zdi. Jediné, dokonale čitelné slovo: „TARTALO.“

Amaia překvapeně zvedla oči a hledala u Paduy nějakou odpověď. Ten se s uspokojením usmál a opřel se o opěradlo židle.

„Vidím, že jsem vzbudil vaši pozornost, paní inspektorko. Tartalo, stejným písmem jako vzkaz, který nechal Medina na vaše jméno,“ prohlásil a položil na stůl igelitový obal, který obsahoval už známou obálku adresovanou inspektorce Salazarové.

Amaia zůstala zticha a vyhodnocovala všechno, co jí poručík Padua během uplynulé hodiny vyprávěl. Ať se snažila sebevíc, nebyla schopna najít souvislé a uspokojivé vysvětlení, jak je možné, že dva tuctoví vrazi, vulgární a nepořádní, provedli stejné zmrzačení svých obětí, aniž zanechali indicie, jak je provedli, tím spíše, když zbytek scény byl posetý stopami, a že si jako podpis svého činu vybrali stejné slovo, slovo vůbec ne běžné.

„Dobře, poručíku, vidím, kam míříte, ale nevím, proč mi to všechno říkáte, koneckonců, případ Johany Márquezové patří četníkům, stejně jako pravomoci při přesunu vězňů. Ten případ, pokud nějaký je, je váš,“ prohlásila a posunula fotografie k Paduovi.

Vzal je, mlčky se na ně díval a hlasitě povzdechl.

„Problém je, že žádný případ neexistuje, paní inspektorko.

Tato odhalení jsem udělal na vlastní pěst na základě toho, co mi řekl zaměstnanec věznice. Případ vězně z Logroña spadá pod celostátní policii a je oficiálně uzavřen a případ Johany Márquezové taky, když je teď vrah, který se přiznal k činu, mrtvý. Všechno, co jsem vám vyprávěl, jsem předložil svým nadřízeným, kteří nevidí dostatek důkazů k zahájení vyšetřování.“

Amaia si podepřela hlavu rukou, pozorně naslouchala a přitom se kousala do spodního rtu.

„Co ode mě chcete, poručíku Paduo?“

„Chci se ujistit, že tam není žádný vztah, paní inspektorko, ale mám svázané ruce, a koneckonců, vy jste do toho zatažena a tohle,“ postrčil k ní vzkaz, „je vaše.“

Amaia přešla prstem po jemném povrchu igelitu přes okraj obálky a úpravné stojaté písmo, jímž bylo napsáno její jméno.

„Navštívil jste Medinovu celu ve vězení?“

„Vy jste fantastická.“ Padua se zasmál a zakroutil hlavou. „Byl jsem tam dnes dopoledne, než jsem vám zatelefonoval.“ Naklonil se na stranu a vytáhl něco z tašky. „Strana osm,“ řekl a položil na stůl desky.

Amaia poznala desky hned. Pitevní zpráva, viděla jich stovky, na první straně bylo vidět jméno a číslo.

„Pitva Mediny, ale my víme, na co zemřel.“

„Strana osm,“ trval na svém Padua.

Amaia začal číst a on nahlas citoval, jako by to znal nazpaměť: „Jasón Medina vykazoval výraznou odřeninou na pravém ukazováčku, kde přišel o nehet a kůže vypadala odřená až na maso. Ředitel vězení mi dovolil prohlédnout Medinovy osobní věci. Jsou tam, manželka je nechce a nikdo se o ně nepřihlásil. Jak jsem mohl poznat, Medina byl poněkud prostáček. Neměl ani knihy, ani fotografie, ani nějaké důležité předměty, jenom pár starých čísel bulvárního časopisu a jedny sportovní noviny. Neměl moc vypěstované hygienické návyky, nevlastnil

ani kartáček na zuby. Požádal jsem, aby mi ukázali jeho celu, a na první pohled tam nebylo nic, co by vzbuzovalo pozornost. Za poslední měsíce ji obývali další vězni, ale řídil jsem se předtuchou, nastříkal jsem na zeď luminol, a rozsvítla se mi jako vánoční stromeček. Paní inspektorko, ten večer před soudem použil Jasón Medina vlastní krev, když si rozedřel prst a napsal na zeď své cely totéž, co vězeň v Logroňu, a stejně jako jeho předchůdce si potom vzal život, s tím rozdílem, že Medina to udělal mimo vězení z jediného důvodu, musel vám dát tohle,“ ukázal na obálku.

Amaia si ji vzala, a aniž se na ni podívala, uložila ji do kabelky a vyšla z baru. Když procházela ulicemi k domovu, cítila její zlověstnou blízkost u boku jako horkou náplast. Vytáhla mobil a vytukala číslo nižšího inspektora Etxaideho.

„Zdravím, šéfová,“ ozval se.

„Dobry večer, Jonane, promiň, že tě obtěžuju doma...“

„Co potřebujete, šéfová?“

„Copak mi dokážeš najít o Tartalovi, mytologické postavě, a jakoukoli další zmínku, která se vyskytuje. Píše se to T-a-r-t-a-l-o.“

„To je snadné, zítra to budu mít. Ještě něco?“

„Ne, už nic, a mockrát děkuju, Jonane.“

„To je maličkost, šéfová. Na viděnou zítra.“

Když zavěsila, všimla si, jak už je pozdě. Už uplynuly tři čtvrti hodiny od doby, kdy měl Ibai čas na kojení. Skličně se dala do běhu ulicemi k domovu, vyhýbala se vzácným chodcům, kteří se v pamplonské zimě odvážili ven, a při běhu pořád myslela na to, jak přesně Ibai vždy vyžaduje krmení, jak téměř dokonale se vždycky probouzí a chce nakojit v okamžiku, kdy uplynou přesně čtyři hodiny od posledního kojení. Uviděla svůj dům uprostřed ulice, v běhu vytáhla klíče z kapsy pěřové bundy a jako při dokonalém výpadu kordem zasunula klíč do

otvoru v zámku a odemkla dveře. Z prvního patra k ní dolehl chraptivý dětský pláč jako vlna zoufalství. Vrhla se ke schodům, brala je po dvou a ani neodložila bundu, V hlavě se jí promítaly absurdní obrazy plačícího dítěte opuštěného v postýlce a spícího, nebo bezmocně přihlížejícího Jamese, který nemůže utiřit jeho nářek.

Ale James nespal. Když vrazila do kuchyně, viděla, že drží Ibaie v náručí, pohupuje ho na rameni a polohlasně mu propěvuje, aby ho utiřil.

„Proboha, Jamesi, proč jsi mu nedal z lahve?“ zeptala se a přitom ji napadlo, jak protichůdné má v tomto ohledu postoje.

„Ahoj, Amaio, chtěl jsem, ale nechce o tom ani slyšet,“ odpovéděl James a mávl ke stolu, kde opravdu stála kojenecká lahvička s mlékem. Chápavě se přitom usmíval.

„Opravdu jsi to připravil dobře?“ zeptala se a podezíravě zatřepala mlékem v lahvi.

„Ano, Amaio,“ odpovéděl James trpělivě a pořád dítě pohupoval. „Padesátka vody a dvě rovné odměrky prášku.“

Amaia svlékla bundu a odhodila ji na židli.

„Dej mi ho,“ vybídla ho.

„Buď v klidu, Amaio,“ pokusil se ji uklidnit James, „je v pořádku, trochu se rozčiluje, ale nic víc, pořád jsem ho choval a pláče jen chvíli.“

Bez okolků ho popadla do náruče a zamířila do obývacího pokoje, kde se posadila do křesla, zatímco dítě zdvojnásobilo nářek.

„A co je pro tebe chvíle?“ zeptala se zuřivě. „Půl hodiny? Hodina? Kdybys mu dal z lahve dřív, nevyváděl by tak.“

James se přestal usmívat.

„Ani ne deset minut, Amaio. Když jsem viděl, že nejdeš, připravil jsem si pití dřív a měl jsem lahev po ruce ještě předtím, než měl čas na krmení. Nechutnalo mu to, to je normální,